

/bb 58. a főváros.....2.folyt./vm

befejezésül elmondotta még dr. pesta lászló, hogy bár a fővárosban az utóbbi években új kórház nem épült, a fejlődés mégis biztosított. ezt mutatja például, hogy csaknem 6.000-rel több a kórházi ágyak száma, mint a felszabadulás előtt, továbbá több kórházat bővítettek, korszerűsítettek. ez a fejlesztés a továbbiakban is tervszerű lesz majd.

az előadást követő vitában résztvett dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, bodonyi pálné, borka attila, csikós józsef, dénes sándor, dési frigyos, galló ernő, nagy mária, dr. noszkay aurél, mesterházi lajos, varga istván; vető lajos képviselők.

a felszólalásokra dr. pesta lászló válaszolt, s kérte a képviselőket, nyújtsanak segítséget az egészségügyi kormányzatnak, valamint a fővárosi tanács illetékeseinek budapest egészségügyi helyzetének további javításában./mti/

bb 62. szakszervezeti küldöttség utazott bulgáriába

gg vm

1961. november 20.

a bolgár szakszervezetek központi tanácsa meghívására varga-györgy, a szot titkára és jakó andrás, a szakszervezetek borsod megyei tanácsának titkára bulgáriába utazott. a küldöttség a magyar szakszervezetek képviseletében részt vesz a bolgár szakszervezetek november 23-án kezdődő ötödik kongresszusán./mti/

20.57

- 42 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. november 21.

bb 1. elektromechanikus gépeket építenek a diákok a kibernetikai szakkörben

i ms/gg/m/sr

1961. november 21.

ma már hazánkban is egyre több elektronikus számológépet alkalmaznak, a szakember-szükséglet máris érezhető, s az elkövetkező években a kibernetika tudományos és gyakorlati alkalmazásának bővülésével ugrásszerűen fokozódhatik. a magyar tudományos akadémia számítástechnikai központja ezért azt javasolta, hogy budapesten központi szakkörben nyújtsanak lehetőséget a kibernetika iránt érdeklődő középiskolás tanulók előképzésére. kunfalvi rezső, a középiskolai matematikai lapok fizikarovatának szerkesztője, a józsef attila gimnázium ismert fizikustanára, az iskola vezetőségének támogatásával megszervezte a szakkört, amelyben több budapesti középiskolából negyven fiatal - fiúk, lányok vegyesen - dolgozik. a tagok közé csak olyanokat vettek fel, akik már előzőleg rádiós szakkörökben megfelelő rádiótechnikai és elektromechanikai alapismereteket szereztek.

a tanulók öthetes elméleti alapképzést kaptak. müller antal, a józsef attila gimnázium fizika tanára és a számítástechnikai központi szakemberei oktatták őket a kibernetika elemeire. a józsef attila gimnáziumban 12-14 munkanely áll a fiatalok rendelkezésére, akik hármas csoportokban gépeket építenek majd tanáraik és a számítástechnikai központi szakembereinek irányításával. az első évben elektromechanikus, tehát relé-berendezésekkel működő automatákat, főleg ugynevezett játék-gépeket - malmozó, kártyázó gépeket - építenek, amelyek kempelen farkas egykori sakkautomatájához hasonlóan élő partnerekkel mérkőznek. jövőre, amikor az elektromechanikus gépek készítésében kellő jártasságot szereztek, áttérnek az elektronikus, kibernetikai gépek építésére.

a gyakorlati munkához szükséges anyagot, - főleg nagymennyiségű gépalkatrészt - a számítástechnikai központ, a posta, a beloiannisz híradástechnikai gyár és a művelődésügyi minisztérium bocsátotta rendelkezésre.

a gépépítőkkel párhuzamosan újabb kibernetika szakkör is megkezdte működését, a reáltanoda utcai gimnáziumban. itt a diákok nem gépek összeállításával, hanem számológépek kezelésével és alkalmazásával, az elektronikus számítástechnikával ismerkednek meg. a tervek szerint a fiatalokat a későbbiekben a számítástechnikai központ kisebb munkáiba is bevonják, konkrét számítási feladatokat végeztetnek velük.

/mti/

- 1 -

bb 3. nyolcvanezer példányban jelent meg a „házi rend”, gyorsan tisztázhatók a bérbeadók és a bérlők jogai és kötelességei - nagy feladatok várnak a lakóbizottságokra

i hb/j/gg vm vg

1961. november 20.

a fővárosi tanács 80.000 példányban jelentette meg a házi rendet és azokat a jogszabályokat, intézkedéseket, amelyek meghatározzák a bérbeadó és a bérlők jogait, kötelességeit. ezzel kapcsolatban Telkes Vilmos, a fővárosi tanács házkészítési igazgatóságának vezetője a következőket mondotta:

- a régi házi rend idejét múlta, mert nem intézkedett sok, nagyon is időszerű kérdésekről, például a lakóbizottságok jogairól. éppen ezért a fővárosi tanács - mint ismeretes - rendeletet hozott a lakóházak házi rendjéről. annak érdekében, hogy ezt a rendeletet az érdekeltek alaposan megismerhessék: a házi rendet 80.000 példányban megjelentette. megkapják a házfelügyelők, a házfelügyelőségek vezetői, műszaki dolgozói, általában mindazok, akiknek munkájához a rendelemben foglaltak elengedhetetlenül szükségesek. megvásárolhatják azonban - 40 fillérért - a lakók is, akik így könnyen tisztába jöhetnek a rájuk vonatkozó szabályokkal. külön ki kell emelni, hogy a házi rend 14. paragrafusában nagy feladatokat ró a lakóbizottságokra, amikor kimondja: „a kerületi tanácsok végrehajtó bizottságai a házi rend betartásának ellenőrzésére a társadalmi szerveket feljogosíthatják. a társadalmi szervek az állami tulajdonban levő bérlemények rendeltetésszerű és gondos használatát - a bérlők nyugalmanak, foglalkozásának zavarása nélkül - évenként két ízben, munkanapon, nyolc órától husz óráig ellenőrizhetik, erre feltétlenül szükség volt, mert sok lakó ebek harmincadjának tekinti a társadalmi tulajdont. előfordult, hogy a parkettát végigöntötték vízzel, csak surolással tisztították, emiatt az tönkrement, utána pedig a bérlő a parkett cseréjét szorgalmazta és követelte. vagy például egy lakó azt követelte, hogy több radiátor-tagot szereljenek be, mert nála csak 16 fokos a hőmérséklet, mikor a szomszéd lakásban 24 fokos. ellenőrzés során kiderült, hogy mindez azért van, mert az ablakot nem tartja rendben.

/folyt.köv./

- 2 -

/bb 3. nyolcvanezer.....1. folyt./vm

sok nehézséget okozott az is, hogy jónéhány esetben a házkészítési szervek nem jártak el egységesen a karbantartási, javítási és pótlási kötelezettségek elhatárolásánál. ezt is rendelet szabályozza most már és ezzel is megismerkedhetnek a lakók. úgy gondoljuk, hogy ennek ismerete egyrészt egyöntetű állásfoglalás kialakítását teszi lehetővé a házkészítőségek közt, másrészt pedig megszűnnek a lakók indokolatlan igénylései. azt azonban hangsúlyozzuk, hogy ami a bérbeadó, a házkészítési igazgatóság kötelessége, azt a lehető legrövidebb időn belül elvégeztetjük. viszont a lakóknak kötelességük rendben és tisztán tartani a lakást, - hangzott a tájékoztatás./nti/

bb 2. nemzetközi zongoraverseny győztesének hangversenye

i fe/gg vm sr

1961. november 2.

az elkövetkező hetekben a nemzetközi zongoraverseny győztesei adnak koncertet fővárosunkban. Lev Vlaszenko szovjet zongoraművész - 1956-ban budapestien, első díjat nyert a Liszt versenyen - december 6-án ad hangversenyt a zeneakadémián.

Peter Wallfisch angol zongoraművész - első díjat nyert 1948-ban a budapesti Bartók-versenyen, 1951-ben az olaszországi Vercelliben és 1952-ben münchenben - december 16-án a zeneakadémián lép hangversenydobogóra.

Walter Klien osztrák zongoraművész - 1951-ben és 1952-ben a bolognai Bussoni versenyen nyert első díjat - január 8-án a zeneakadémián ad hangversenyt./mti/

- 3 -

bb 4. a duna alacsony vízállása miatt víziut helyett vasutra tereltek át a külkereskedelmi forgalom egy részét

i sz/gg/m/vg

1961. november 20.

már harmadik hónapja szünetel a dunán a tenerforgalom, s ez sok gondot okozott a nemzetközi szállítmányozási vállalatnak, a masped-nek. az mti munkatársa tájékoztatást kért a masped vezetőitől arról, hogyan küzdik le a duna alacsony vízállása miatt keletkezett fuvarozási problémákat.

- a rendkívül tartós száraz időjárás valóban megnehezítette a külkereskedelmi forgalom víziuton való lebonyolítását is- mondták - még idejében igyekeztünk azonban víziutról vasutra áttérni a forgalmat. ezt úgy oldottuk meg, hogy a tengerentulról érkező foszfát, króm-érc és más szállítmányokkal a hajók például braila helyett konstanzban kötöttek ki, s a hajórakományok a tengeri kikötőkben rögtön vasuti szerelvényekre kerültek, hamburgból hajók és vontatók helyett szintén közvetlenül vasuton hozták tengerentulról vásárolt textil nyersanyagot és egyéb árut. ugyanígy más utvonatakat kellett igénybe venni a magyar exportcikkek külföldre juttatásánál is. angliába például a paradicsompüré szállítmányok nem a dunán rajnán indultak el, mint máskor, hanem vasuton.

mivel a vasuti közlekedés gyorsabb, mint a vízi szállítás, az áruk legtöbb esetben hamarabb megérkeztek rendeltetési helyükre. a vasut viszont jóval drágább, s emeli a fuvarozás költségeit. mégis ezt a megoldást kellett választani, hogy üzemünknek rendelkezésére álljanak a külföldi nyersanyagok és készleteinkben idejében forgalomba kerülhessenek a külföldről vásárolt áruk.

bár már kissé emelkedik a duna vízállása és várható, hogy rövidesen ismét megindulhat a rendszeres teherforgalom, a masped mégis kevés árut irányít víziutra. ilyenkor már gyakori a köd, óvatosabban, lassabban közlekednek a hajók a még mindig alacsony vízállás miatt jóformán csak félig megrakott uszályokat vontathatnak.

/mti/

- 4 -

bb 5. magyar röntgen berendezések sikere külföldi kiállításokon

i kf/kf/m/vg

1961. november 21.

a medicor röntgen művek, amióta saját exportjoga van, az idén először rendezett önálló külföldi kiállításokat.

az ősszel két helyen, rigában és bukarestben, tartottak árubemutatót, amelyen a legkorszerűbb magyar röntgengépeket ismertették meg a külföldi orvosokkal, szakemberekkel. a kiállítási anyag

mindkét városban teljes egészében „gazdára” talált. a medicornak a szovjetunió után románia lett a legnagyobb vevője. a jövő évre négyszer annyi röntgenberendezést rendeltek mint az idén.

/mti/

-.-

Zel

-5-

bb 15. elkészült a klement gottwald gyár jövő évi gyártásfejlesztési terve - kétszázezer óra munkaidőt takarítanak meg, korszerűsítik termékeiket az új intézkedésekkel

i st/sze-lm vg

1961. november 21.

a klement gottwald villamossági gyár termelése a második öt éves terv időszakában majdnem kétszeresére növekszik, s a többletet csaknem teljes egészében új, vagy korszerűsített gyártmányok alkotják. új termékek mintapéldányai már az idén vagy jövőre elkészülnek, ami új technológiai eljárásokat tesz szükségessé. ezért nagy a jelentősége annak, hogy a gyárnak sikerült kellő időben összeállítania az 1962-es gyártásfejlesztési tervet. a technológiai terv alapján mintegy kétszáz fontosabb gyártási módszert megváltoztatnak, ezzel elősegítik új cikkek gazdaságos előállítását, a gyár egésze pedig körülbelül 200.000 óra munkaidőt és kilencmillió forintot takarít meg jövőre az új eljárásokkal.

jelentős fejlődés várható az elektromos mozdonyok gyártásában. az 1.300 lóerős ward leonard rendszerű mozdonyok első példányait már átadták, jövőre további huszat gyártanak belőle, sőt napirendre kerül a kétezer lóerős villanymozdonyok gyártása 1962-ben kidolgozzák a három ezer lóerős mozdony technológiai előírásokat is, hogy 1963-ban egy nyugati munkaközösségtől vásárolt licenc alapján megkezdhesék a szilícium egyenirányító mozdonyok gyártását, ahol a hagyományos többtónnás súlyú egyenirányító berendezést modern félvezető helyettesítik.

jelentősen átalakul a gyár transzformátor-üzemének munkája, termékeinek összetétele. a kisebb teljesítményű transzformátorok gyártásának egy részét átadják a csepel vas- és fémműveknek és itt a jövőben már nagyrészt 10.000-tól 60.000 kilovoltamper teljesítményű transzformátorokat állítanak elő. az energiafogyasztás nagymérvű növekedése különleges feladatok elvégzését is megkívánja a gyártól. a zuglói állomás, továbbá az épülő dunamenti erőmű részére 180.000 kilovoltamperes transzformátorokat is készítenek, ezeknek a súlya megközelíti a 200 tonnát. hasonlóképpen villamoshálózatuk fejlesztése érdekében 4.000 megavolt-ampere megszakítókat is gyártanak az eddigi 2.700 megavolt-amperesekkel szemben. ezekhez a gépegységekhez is elkészültek már a technológiai előírások és így jövőre már megkezdhetik a nagy teljesítményű megszakító-berendezések sorozatgyártását. /mti/

8.28

- 6 -

bbb. 13. nyolcvan új mű- új magyar regények, verseskötetek, - a téli könyvvásár köteteiről

i/v/nné/rj sr

1961. november 21.

a nagy téli könyvvásárt - a hagyományokhoz híven decemberben tartják. a tervek szerint a könyvvásáron előreláthatólag 70-80 új mű kerül az üzletekbe, és a választékot bővítik az 1961-ben megjelent, mintegy 200 érdekes, értékes könyv is amely decemberben szintén kapható lesz.

a költészet kedvelői örömmel fogadják majd az ébredő afrika című kötetet, amelyben a legjobb afrikai költők alkotásai találhatók. érdekes költői kísérlet földéak jános papirhullámok című verseskötete, amely a líra és epika sajátos ötvözésével eleveníti meg egy nagy gyár - a csepeli papírgyár - életét. a helikon könyvkiadó közreadja walther von der vogelweide költeményeit, tíz eredeti színes, középkori kódex-illusztrációval díszített kötetben. megjelenik a fiatal költő, hárs györgy második, gyulékony ég című verseskötete is.

a szépirodalmi könyvkiadó gondozásában sok érdekes magyar és külföldi regény lát napvilágot. galabárdi zoltán átkozottak című regénye egy nyomorék lelencgyerek életútját ábrázolja a két világháború között. újszerű regényt írt egy termelészövetkezet életéről dobozy imre, akinek hegyoldal című munkája egy jóindulatú, de gyengekezű tsz-elnök lelki vívódásait ábrázolja. jankovich ferenc három történeti regényét, hulló csillagok, a tél fia, hídvetés - egy kötetben bocsátják ki. a rögös út című regény folytatásaként jelenik meg gergely sándor tiltott utak című új műve.

érdekes újdonságnak ígérkezik bondarjov szovjet író - a bal-lada a katonáról című világsikerű aratott film szerzője - utolsó ágyulövés című regénye. a könyvből a háború utolsó szakaszának és egy frontszerelemnek képe bontakozik ki. megjelenik aragon regény-sorozatának új kötete, sziget a szajján címmel, amelyben a neves író színes képet ad az első világháború utáni párizsi életről, az új irodalmi és művészeti irányzatokról.

érdekesnek ígérkezik guenther weisenborn kövek az emlékműhöz című börtönaplója, avgyejenko szeretek című regénye, marti larni a negyedik csigolya című munkája.

nagy vitákat váltott ki az elmúlt években a szovjetunióban szimonov élők és holtak című regénye, amellyel most a magyar közönség is megismerkedhet. lengyel józsef novellái ígérő címmel látnak napvilágot.

/folyt.köv./
8.35

- 7 -

b. 13. /nyolcvan új mű.....1. folyt.rj

a szép külsejű, bibliofil vagy diszes kiállítású munkák közül említést érdemel euripidész válogatott drámáinak új kiadása. a magyar parnasszus-sorozatban jelenik meg a hét évszázad magyar költészetének című prózai párja a magyar elbeszélők négy kötete. a gyűjtemény mikés kelementől salamon ernőig minden jelentős magyar novellista írását tartalmazza. a művészettörténeti abc című kötet sokszáz oldalnyi gazdag képanyaggal lát napvilágot. az első rész lexikonszerűen ismerteti a jelentősebb mestereket, alkotásokat, a második rész pedig történelmi sorrendben bemutatja az egyes művészeti ágak kialakulását, fejlődését.

a sokmilliós mozilátogató közönség régi kérése valósul meg: kiadják a 175 képpel illusztrált film-évkönyvet.

irodalmi csemegének ígérkező tanulmány pándi pál petőfije. kiadják a román irodalomtörténet című kötetet, amely azért is jelentős, mert a román irodalom történetéről magyar összefoglaló munka eddig még nem jelent meg. közreadják walter hollit scher bécsi egyetemi tanár a természettudományos világkép című könyvét, amelyben a világ-egyetem és az élet keletkezését, az emberré válást, a természettudományok kialakulását ismerteti. a kötetet sok illusztráció és gazdag bibliográfia egészíti ki. megjelenik nyikityin a közgazdaságtan rövid összefoglalása című munkája. a mű olvasmányosan összefoglalja a közgazdaságtan ismeretanyagát.

az európai antológia-sorozatban lát napvilágot pálvölgyi endre szerkesztésében a németalföldi felfedezők és tengerjárók című kötet. holland hajósok utazásaik során bekalandozták az atlanti és csendes óceánt, ismeretlen földrészekről hoztak hírt. a közzétett hajónaplók, utibeszámolók izgalmas élményt nyújtanak az olvasóknak. magidovics a földrajzi felfedezések története című művének egyes fejezeteit felölelik az ókortól napjainkig terjedő időszak felfedezéseit, a kínaiak, görögök, rómaiak, normannok és arabok utazásait. a gazdagon illusztrált, térképekkel ellátott szép könyvben helyet kapnak vasco de gama, magellán regényes utjai, kolombus négy nagy expedíciója, az északi és a déli sark felkutatása./mti/

8.45

- 8 -

bb.6. szervezett akció az emeletráépítések és a tetőtérbeépítések bonyolítására - címjegyzékbe veszik a ráépítésre alkalmas épületeket

i zs/zs-lm sr

1961. november 21.

az elmúlt években gyakran fordultak elő visszaélések az emeletráépítések és tetőtérbeépítések körül. a megalapozatlan vállalkozások, a szükséges előzetes vizsgálatok nélkül készült tervek sokszor felesleges kiadásokkal, indokolatlanul magas költségekkel terhelték az építetőket, s késleltették a ráépítéseket.

a fővárosi tanács vezetői ezért elhatározták: a jövőben tanácsai irányítással bonyolítják le ezeket az építkezéseket, megfellelő szakemberek segítségével felkutatják a beépítési lehetőségeket, s nemcsak a tervezést, hanem a kivitelezés egy részét is tanácsai felügyelet alatt álló vállalatokra bizzák.

az ezzel kapcsolatos intézkedés kimondja, hogy a főváros minden kerületében szervezeten tájékoztatják fel, hol vannak olyan körzetek - s a körzeteken belül épületek - ahol városképi és egyéb szempontok figyelembe vételével ráépítéseket lehet végezni. a kerületekben bizottságok járják sorra a kijelölt területek épületeit, s címjegyzéket állítanak össze az alkalmas épületekről. a számba jöhető házakat azután építészeti, statikailag megvizsgálják, sőt talajmechanikai szempontból is felméri.

a szakvéleményeket azután a fővárosi tanács városrendezési és építészeti osztálya a házkezelési igazgatósággal együtt bírálja el. egyebek között értékelik: a szükséges szerkezeti megerősítésekkel és az esetleges egyéb munkálatokkal nem kerül-e többé az emeletráépítés, mint egy-egy új lakás építése

a beépítésre alkalmas épületek címjegyzékét folyamatosan készítik - a teljes jegyzék pedig jövő év március 31-ig készül el. a kivitelezésnél ügyelnek majd arra is, hogy a tatarozásra kiszemelt házakban a tetőtér beépítését, az emeletráépítést a felújításokkal egyidejűleg végezzék el./mti/

--

8.50

- 9 -

bb 12. újabb vízhasznosítási társulat alakult a duna-tisza között

vid ká/j-lm bs

1961. november 21.

a duna-tisza között, a tiszakécskei, a kalocsai, a petőfiszállási, valamint a jászszentlászló környéki termelőszo-
vetkezetek után a kisszállási közös gazdaságok is összefogtak,
s mintegy 40.000 holdra terjedő hatáskörrel vízhasznosítási
társulatot hoztak létre. az új társulat elkészítette jövő évi
költségvetését, amely szerint 600.000 forintot irányoztak elő
csatornák építésére, illetve tisztítására. bővítik a vidéken
jól bevált, csökutas öntözési rendszert, víztároló medencéket
és víztermelő berendezéseket építenek: a csatornahálózat és a
zsilipek építési költségeire az érdekelt termelőszo-
vetkezetek holdanként 10 forintot adnak össze. ez utóbbi társulással együtt
a duna-tisza között már több mint 350.000 holdnyi területen működ-
nek vízgazdálkodási társulások./mti/

bb 17. új olvasóterem a fejér megyei vörösmarty mihály könyvtárban

vid fm/ke-lm fm

1961. november 21.

a fejér megyei vörösmarty mihály könyvtár nem felel meg
az egyre növekvő igényeknek. a székesfehérvári városi tanács
ezért korszerű, tágas olvasótermet léteist a megyei könyvtárral
szomszédos csók istván képtár épületében./mti/

bb 18. 10 millió forint értékű társadalmi segítséget kaptak az
idén a tolna megyei iskolák

vid fm/ke-lm fm

1961. november 21.

évről-évre emelkedik az a segítség, amit tolna megyé-
ben a társadalom ad a napköziotthonoknak és az iskoláknak:
tavaly 8 millió forint volt, az idén pedig több mint 10 millió
forintra emelkedett a társadalmi segítség értéke. a tekintélyes
összegekből 7 milliót fordítottak új építkezésekre: egy év
alatt 10 óvodai terem, 4 óvodai lakás, 15 általános iskolai
osztály, 9 műhelyterem és 10 nevelői lakás épült fel. társa-
dalmi összefogással készült el az emeletes dunaszentgyörgyi
iskola, amelyhez 1.200.000 forintot biztosított a községlakossága.
/mti/

- 10 -

8.55

1025

1025

bb 7. ötvenhat ifjúsági brigád a ganz-mávg-ban - az idén több
mint kétmillió forintot takarítottak meg a fiatalok

i lv/tm-lm sr

1961. november 21.

a ganz-mávg gyárban a kisz-bizottság értékelte a terme-
lésben elért eredményeket. megállapították, hogy a vállalatnál
56 ifjúsági brigád dolgozik, s a brigádtagok száma meghaladja az
1.600-at. jelentős eredmény, hogy a fiatalok közül egyre többen
jelentkeznek a szocialista cím elnyeréséért versenyző brigádokba.
eddig már 350 ifjúnok lépett be ezekbe a közösségekbe.

a kisz-bizottság kezdeményezésére a fiatalok védnöksé-
get vállaltak az ugynevezett bo-bo típusu mozdonyok gyártásánál,
a dunai cement- és mészművek, valamint a vegyipari vállalatok
részére készülő gépeknél. a bo-bo mozdonyok elsősorban exportra
készülnek, ezért nagyon fontos, hogy a külföldi cégekkel kötött
megállapodásokat és szállítási határidőket ne lépjék túl. a gyár-
egységek kisz-szervezetei figyelemmel kísérik az alkatrészek gyártás-
tílyamatát, s közreműködnek a fennakadások elhárításánál.

a ganz-mávg kisz bizottsága, szocialista szerz ödést
kötött a dunai cement- és mész- és a borsodi vegyikombinát kisz-
szervezetével, amelyben a vállalatnál készülő gépek szállítási
határidejének lerövidítésére vállalkoztak. ezzel elősegítik
hogy az új létesítményekben a tervezettnél korábban indulhasson
meg a termelés.

a gyár fiataljai jelentős eredményeket értek el a
takarékoság terén is. az idén a hulladékanyagok, a vas- és szines-
fém összegyűjtésével, a szerszámok javításával több mint kétmillió
forintot takarítottak meg a népgazdaságnak./mti/

bb 11. 100 zalai termelőszo-
vetkezet közös baromfikeltető állomást
épít

vid ká/j-lm li

1961. november 21.

zala megye termelőszo-
vetkezeteiben egyre nagyobb méreteket
ölt a jól jövedelmező baromfitenyésztés. jövőre már egész sör közös
gazdaságból 30.000-40.000 baromfit értékesítenek. a naposcsibéket is
maguk kívánják keltetni, és ezért 100 termelőszo-
vetkezet fogott össze
hogy közös baromfikeltető állomást építsen zalaegerszegen. a 24
gépi állomás építésére, valamint berendezésére 6.200.000
forintot fordítanak, és ezt az összeget az érdekelt termelőszo-
vetkezetek arányosan fedezik. az építkezés még ebben az évben meg-
kezdődik. az állomás üzembehelyezése után zala megye már napos
csibéből is „önellátó”, lesz./mti/

9.00

1025

- 11 -

bb. 14. kedvezményes színházi előadások a tanulóifjúságnak
i/vt/sze/rj sr 1961. november 21.

az elmúlt évekhez hasonlóan az idei oktatási évben is lehetőséget nyújtanak a tanulóifjúságnak a kedvezményes színházlátogatásra. az állami bábszínház budapesten és vidéken óvodások, valamint az általános iskolák 1-5. osztályos tanulói részére rendez előadásokat. a repertoár-darabok közül a jancsi és Juliska, a jános vitéz, a csalavári csalavér, a csintalan bocsok, az ezüst furulya, aludas matyi, az arnyélus királyfi, a hófehérke és a hét törpe szerepel műsoron. sor kerül több bemutatóra is. így lát-hatják majd a gyerekek a misi mokus vándoruton, az aladdin csodalám-pája, a csili-csala csodái, a császár új ruhája, a gulliver a törpék országában, a murmula és társai, a csipkerózsika, valamint a világszép című előadásokat.

az állami déryné színház az általános iskolák felsőtagozatos tanulóinak rendez előadásokat budapesten a kulich gyula téri színházban, és művelődési otthonokban, valamint vidéken. bemutatja a társulat a köszívü ember fiait, s a tamás urfi kalandjait.

a nemzeti színház ifjúsági bérletsorozatában a középiskolák tanulói számára előadja a csongor és tündét /ezt az általános iskolák felsőtagozatos tanulóinak is/, a két bolyait, a minden jó, ha jó a vég című színművet, továbbá molliére: a nők iskolája című vígjátékát. a vigszínház a középiskolások bérletsorozatában az ezüstkupa című színművet, lemontov átarcosbálját, továbbá a háború és béke című drámát mutatja be. a madách színház társulata ifjúsági előadásokon játssza a középiskolák tanulóinak a hamletet, a bucsu a fehér éjszakáktól-t és gogol revizor-át. utóbbit az általános iskolák 8. osztályos tanulói részére is. a jókai színház a kék madár, a józsef attila színház a turandot hercegnő és a fel nőnek a gyerekek című színművekből rendez középiskolásoknak ifjúsági előadásokat, a petőfi színház ugyancsak ifjúsági előadásokon mutatja be az általános iskolások felsőtagozatos és a középiskolák tanulóinak a gazdag-szegényeket, a képzelt beteg-et és galvao kapitány-t.

az egyetemi színpad az 1961-62-es tanévben három irodalmi est-sorozatot rendez a középiskolás diákoknak. ezenkívül öt bérleti előadásban megismétlik a múlt évad nagyszerű petőfi-aranyciklusát.

a fővárosiakon kívül a vidéki színházak is tartanak ifjúsági előadásokat, részben a műsortervükben szereplő darabokból, részben külön az ifjúságnak szánt művekből. /mti/

9.08

- 12 -

bb 16. előregyártott törpevizmű, uszó szállítószalag, vízalatti ajtaju kőkirakó uszály - különleges berendezések és gépek segítik a vizgazdálkodás második ötéves tervfeladatainak valóra váltását

1 sb/tr-lm vg

1961. november 21.

az országos vízügyi főigazgatóság újfajta gépek és berendezések beszerzésével segíti a második ötéves terv vizgazdálkodási és árvédelmi feladatainak teljesítését. a gátak, a csatornák építésénél az idén már kétszer annyi földmunkát végeztek el géppel, mint mintegy 80 százalékát gépesítették. a kőrakodás és talicskázás megszüntetésére is új berendezéseket készítenek.

még az idén összeállítják a főigazgatóság első kőrakodó uszódaruját, amelyet az új gátak építéséhez és a régiak lebontásához egyaránt használhatnak. a nagyobb-kődarabokat azonban ez a tudományos kutató intézet igazgatójának javaslatára különleges uszályt készítenek. ezt sok kis rekeszre osztják olyan kötartó ládákkal, amelyeknek egyik oldalát daruval felemelik, s így mindjárt kibillentik, lecsusztatják a követ a vízbe, a gát helyére. kis hajótestre szerelt uszó szállító szalagot is gyártanak, hogy ennek segítségével az uszályból a partra, vagy onnan a hajóra, fuvarozzák, a követ, a balatonfüredi hajógyártól is vásárolnak érdekes kőkirakó uszályokat, amelyeket még nem használtak Magyarországon. az egyiknél a hajótest alján, a víz alatt nyitnak ki ajtókat, amelyek a követ a vízbe engedik. a másik uszályon pedig oldalt, a víz fölött tárják ki a „kapukat”, hogy kiürítsék a hajó nehéz rakományát. a vízügyi igazgatóságok a második ötéves tervben már 9 különleges uszályt és 6 markoló uszódarut kapnak, amelyekkel megsokszorozzák a kőgátak építésének termelékenységét.

a hajózás biztonságának növelésére radar készülékek és ultrahangot kibocsátó automata mélységmérő műszerek vásárlását tervezik. ezeknek segítségével a forgalmat irányító bolyákat és jelzőket bármilyen ködben, vagy rossz időben is el tudják helyezni majd a főigazgatóság kintiző szolgálatának hajói. a kisebb községek és a nyári üdülőtáborok ivóvízellátásának javítására most készítették el az első, hordozható víztisztító berendezést. nyerges vonató huzza a berendezést, amelyet bármelyik folyó, tó, vagy patak mellett felállíthatnak, hogy egészséges és jóízű ivóvizet adjanak az üdülőknek. a törpe vízművek építésének meggyorsítására elkészítették az első, előregyártott szerkezetű szivattyúházat, s a második ötéves tervben megkezdik ennek sorozatgyártását. így a községekben annyi hét alatt tudják majd berendezni és felállítani a törpevizmű-vek szivattyúházát, mint ahány hónapig tartott azelőtt ez a munka. /mti/

9.15

- 13 -

bb 8. harmincmillió éves „daktiloszkópia,, ipolytarnócon

i tz/gk szb vg

1961. november 21.

az elmúlt nyáron eredeti, sehol másutt nem alkalmazott módszerrel örökítette meg a tudomány számára a magyar őslénytan hazánk egyik legnagyobb tudományos kincsét.

még 1900-ban fedezték fel kiránduló diákok, hogy ipolytarnóc közelében többméteres vulkáni tufa alatt olyan homokkőréteg fekszik, amelynek felszínén kisebb-nagyobb állati lábnyomok láthatók. azóta a paleontológusok a homokstrand nagy részéről eltávolították a tufát és napvilágra hozták a körülbelül 30 millió évvel ezelőtti életnek ezt a páratlan épségben megmaradt emlékét.

a strand ugyanis, amelynek anyaga valamikor a mai öntődei homokhoz hasonló finom szemcsékből állt, s egy kissé forrás körül, lombos és fenyőfák gyűrűjében alakult ki, az akkori állatok itatóhelye volt. egyszer azonban a strandot egy vulkáni kitörés finom hamuja teljesen betemette. a ráakadott többméteres réteg azonban, amely lassan tufává kövesült, őrizte meg a régi itatóhelyet: 30 millió éven át védte meg eredeti állapotában. így a most eltávolított tufa alól kibukkanó, közben kővé változott homokon ma is tisztán és sértetlenül láthatók az egykori őslévyok lábnyomai éppen úgy, mint a lehullott falevelek és fenyőtűk lenyomatai, vagy a patak hullámai által szántott barázdák, sőt az utolsó nagy zápor cseppjeinek nyomai is.

a lelet egy-egy részét eredeti állapotában már régebben beszállították az országos földtani intézetbe, illetve a nemzeti múzeumba, tavaly pedig az országos természetvédelmi tanács vette birtokába az egész területet és elhatározta, hogy védőtettőt épít fölé: eredeti helyén szabadtéri múzeumot létesít a régi homokpadon, hogy azonban a lelet akármilyen távoli jövőben is teljes értékű kutatási területe lehessen a tudománynak, dr. vadász elemér kossuth-díjas akadémikus kezdeményezésére az idén nyáron dr. tasnádi-kubacska andrás, az országos földtani intézet osztályvezetője, a föld- és ásványtani tudományok doktora példátlan munkára vállalkozott egy leendő paleontológus, a 17 éves kákay-szabó onsolya, a szilágyi erzsébet leánygimnázium tanulója segítségével. amíg folyt a homokstrand eddig fel nem tárt folytatásának kiszabadítása a tufa alól, a fiatal diáklány térden csuszva, méterről-méterre celofánlapokra rajzolta át az egész, körülbelül 200 négyzetméteres területen az egykori élet nyomait. hetven hatalmas iv tett meg így a 30 millió évet áthidaló „daktiloszkópiát,, dokumentumokkal. a rajzokat most papírra másolják át, majd az összeillesztett iveket lefényképezik, és ezzel már sikerült is megörökíteni a strand utolsó „üzemeltetési napjának,, állapotát. /folyt.köv./

10.00

- 14 -

bb 8. /harmincmillió éves ... folyt./- szb

a munka tudományos jelentősége azért igen nagy, mert így már megvan a lehetőség arra, hogy tasnádi-kubacska andrás most végre részletesen feldolgozza az immár 61 éve ismert leletet. az eredmény körülbelül jövő év őszére várható, mert a feladat igen nagy. az ipolytarnóci homokkő kétféle ősi szarvasfaj 150-200 lábnyomát, négyféle madár, egy masztodon és két őssorszarvu nyomait őrizte meg. s a homokkőn és felette a tufában is megkövesülten megmaradtak a falevelek és a fenyőtűk, sőt ebből szabadították ki annak idején a híres ipolytarnóci fenyőtörzset is.

a valóban fáradságos munka példátlan tudományos kincs megmentését eredményezi, mert a régmúlt élet nyomainak ilyen gazdag tárháza eddig még sehol másutt nem került elő. /mtl/

bb 10. zöldségtermő tájkörzetek borsodban

vid ká/j szb ká

1961. november 21.

a borsodi iparvidék zöldség-ellátására évről-évre nagyobb területre kötnek termelési szerződést a megye termelőszövetkezetei. most, az új szerződéskötések idején összesen 10.000 hold zöldségterület termelésére kötnek megállapodást a közös gazdaságok. a tájadottságok figyelembevételével elsősorban a hosszabb tenyészidejű és biztos termést hozó zöldségfélékre, mint a téli káposztára és a gyökérfélékre szerződnek. általános elv az, hogy egy-egy termelőszövetkezet csak néhány fajtát termeljen, de azt nagy táblákon. ezzel lehetőség nyílik a gépi művelésre, és jelentősen csökkennek a termelési költségek. a területi elhelyezést figyelembe véve, megállapítható, hogy borsodban fokozatosan kialakulnak a zöldségtermő tájkörzetek. így például a ricsei járásban, borsod legjobb burgonyatermő területén, a termelőszövetkezetek mintegy 5000 holdra kötöttek burgonyatermelési szerződést. putnok környékén, továbbá hét, sajóvelezd és más községek határában elsősorban téli káposzta termelésére vállalkoztak. a bodrogközben vöröshagyma, a hejő-völgyében pedig uborkatermelő körzet alakul ki. /mtl/

10.08

- 15 -

bb 9. olcsó teveszőr női kabátok, újfajta műszálak férfi-öltönyök és 20-25 féle kötöttáru kerül a boltokba karácsonyra - sok téli ujdonság a ruházati kereskedelemben

i ta/gk szb v vg

1961. november 21.

a karácsonyi ajándékozási szezonra az egyik „fő érdekelt”, a ruházati kereskedelem jövedelére felkészült. bár a téli ruhák, kabátok és cipők zöme már szeptemberben megérkezett a szaküzletekbe, az ünnepek közeledtével igen sok, eddig nem árusított ujdonsággal bővítik a választékot.

az idén télen kerülnek forgalomba a magyar terylén-yester anyagok és az ezekből készült kosztümök, valamint női ruhák. az ugyancsak ujdonságnak számító viscosa típusú műszálak anyagokból az ipar divatos, változatos fazonú konfekció ruhákat gyárt a téli új divatszíneiben. számított a kereskedelem arra is, hogy az idén a nők körében változatlanul divatos lesz a pantalló, ezért sok-ezer, műszálgyapjú és kordbársony nadrágot rendelt az ipartól, illetve a szövethozóktól. bővült karácsonyra a férfi konfekció boltok választéka is. egyelőre ugyan kis mennyiségben, de forgalomba kerül az újfajta műanyag-szövetből készült férfiöltöny. a viscosa-szálak, ugynevezett hamilton-öltönyök már december elején kaphatók lesznek, a nők kívánságára gondoskodtak olcsó teveszőr kabátokról is. a boltok ezeket mintegy 25 különféle fazonban hozzák forgalomba. megérkezett az angol szőrmeszállítvány is: a tél nagy divatja az idén ugyanis a szőrmediszítés lesz a kabátok gallérján és a kézelőn. ugyancsak angliából hamarosan mohair anyagokat is kap a kereskedelem. az áruházak textilfeldolgozó vállalatok az ország 24 áruházát karácsony előtti kis szériában készülő, finom kivitelű női, férfi és gyermekruhákkal és fehérneműket látja el. télire többek között 3500 női kabátot készítettek összesen 14 különböző fazonban. a legtöbb kabátmodellből 300 készült, de van olyan is, amiből mindössze 40-et varrtak. a kosztümök négyféle változatban, a mintegy ezer alkalmi ruha pedig öt új külföldi és magyar modell mintájára készült. a corvin áruháznak saját kötöttáru műhelye az ünnepek előtt 20-25 féle új orlonpulóvert és kardigánt szállít. /mti/

10.15

- 16 -

bb 20. a váci nőtanács és a népi ellenőrzési bizottság a dolgozó nők munkájának megkönnyítéséért

i áe/lné-Lm f

1961. november 21.

a váci városi és városi népi ellenőrzési bizottság a helyi nőtanáccsal együtt tanulmányozta a váci üzemekben a dolgozó nők helyzetét, munka- és életkörülményeik megjavítására tett üzemi intézkedéseket. a népi ellenőrök és a nőtanács aktivistái széleskörű és sokoldalú vizsgálatokkal gyűjtötték össze tapasztalatukat és ennek alapján javaslatokat készítettek, s azokat az üzemek és a városi közigazgatás vezetői elé terjesztik.

vác erőmű iparosodása egyre több nőt von a termelő munkába. a váci gyárak már több mint ötezer nőt foglalkoztatnak, s négy jelentős könnyűipari üzemben 90 százalékos a nőmunkások aránya. a vizsgálat tapasztalatai szerint az üzemek vezetői általában sokat törődnek a nődolgozók munkakörülményeinek megkönnyítésével, azonban számos lehetőséget nem használnak ki ennek érdekében, s nem egyszer bürokratikus huzavona akadályozza az intézkedéseket. ma már valamennyi üzemben gondoskodnak a dolgozók étkeztetéséről, de a vendéglátóipari vállalat még nem gondoskodik megfelelően olcsó, hazavihető ételekről. már négy üzemi bölcsődében és öt napköziben összesen 300 gyermeket gondoznak, a férfihelyhiány azonban még a dolgozó anyára ró nagy terheket. az üzemek többségében kölcsönöznek háztartási gépeket, egyes helyeken azonban nem törődnek azok karbantartásával, s így jelenleg az üzemi háztartási gépek nagyrésze rossz. a váci mosoda teljesítőképességének 60 százalékát közületek foglalják le, ezért ezt a lehetőséget sem tudják a szükséges mértékben igénybevenni a váci háziasszonyok annak ellenére, hogy a mosoda bővítéséhez a szükséges eszközök rendelkezésre állnak. a kereskedelmi hálózat vezetői nem fordítanak elég gondot a dolgozó nők segítésére, például nem juthatnak hozzá előkészített, előre csomagolt főzelék- és húsarúhoz.

a nőtanács és a népi ellenőrzési bizottság észrevételeit és javaslatait eljuttatta valamennyi érdekelt intézkedő szervhez. egyúttal elhatározták, hogy a javaslatok megvalósítását rendszeresen ellenőrzik és szükség szerint tanácskoznak az illetékes szakemberekkel a további intézkedésekről a dolgozó nők munkájának megkönnyítése érdekében. /mti/

10.24

- 17 -

bb 19. adminisztrátorképző tanfolyam a dunai vasműben

vid fm/ke-Lm fm

1961. november 21.

a dunai vasműben adminisztrátorképző tanfolyamot indítottak. a 320 órás tanfolyamnak 80 résztvevője van. a tanfolyamon sok olyan ügyviteli, számviteli, tervezési és statisztikai, anyag-gazdálkodási és munkaügyi fogalommal ismerkednek meg az adminisztrátorok, amelyeknek nagy hasznát veszik a mindennapi munkájukban. a tanfolyam hallgatóinak fele gyorsírás tudását is gyarapítja. a tanfolyam végén valamennyien minősítő vizsgát tesznek. a vizsga eredményétől függően állapítják meg az általános üzemi adminisztrátorok, a gép- és gyorsírók illetményét a dunai vasműben./mti/

--

bb 21. tíz hónap alatt 100.000 szarvasmarhával, sertéssel, juhval gyarapodott a kőrös vidéki termelőszövetkezetek állatállománya

vid ká/j-Lm Li

1961. november 21.

a kőrös vidék termelőszövetkezei községeiben szinte naponta átadnak egy-egy újabb istállót, ólat vagy egyéb gazdasági épületet. a férőhely-gondok azonban még így sem szűntek meg, mert a közös gazdaságok állatállománya minden eddiginél nagyobb mértékben fejlődött. az utóbbi 10 hónapban 100.000 szarvasmarhával, sertéssel és juhval gyarapodott a békés megyei termelőszövetkezetek állattenyésztése. csupán a sertések száma 70.000-rel több, mint 10 hónappal korábban. füzesgyarmaton, eleken, ujkigyóson és több más termelőszövetkezeti községben 300-400 anyakoca szaporulatából nevelnek tenyészszüldőket és hizókat. a megnövekedett tehénállomány eredménye, hogy a kőrös vidéki szövetkezetekben háromnegyed év alatt több mint 20 millió liter tejet fejtek./mti/

--

bb 22. istállótrágya nélküli talajerő utánpótlás a somogyi gyümölcsösökben

vid ká/j-Lm cz

1961. november 21.

a somogy megyei állami gazdaságok újtelepítésű gyümölcsöseiben tavaly elsősorban alkalmazták az istállótrágya nélküli talajerő utánpótlást. az elültetett gyümölcsfák sorai közé szeptemberben őszi keveréket, búzás-rozsos búkkönyt vetettek, ezt május második felében lekaszálták, majd két hét múlva a növényeket bedolgozták a talajba. a gyümölcsfasorokon őszi maradt a zöldtrágya, s a talajt állandóan nedvesen, gazmentesen tartotta. ezt a műveletet a következő évek őszén újból megismétlik, egészen a gyümölcsös termőre fordulásig. megfelelő műtrágyázással együtt ez a módszer eredményesebb, mint az istállótrágyázás, ezenkívül jelentősen csökkenti a költségeket, így a talajmunka mennyiségét mert a gazmentes földhöz szeptembertől májusig hozzá sem kell nyulni./mti/

10.29

--
- 18 -

bb 23. 1300 lakást, iskolákat, 200 személyes munkásszót, korszerű művelődési otthont építenek jövőre a borsodi építők

vid tr szb ki

1961. november 21.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói az idei feladatok teljesítésén kívül már most nagy gondot fordítanak a jövő évi munkák megszervezésére is. 1962-ben - nagyjából miskolcon - 1800 lakást, az avas tetején televízió erősítő állomást felszerelt korszerű kitérőtornyot, a belvárosban 9 emeletes házát, a fazekas utcában és perencesen 24, illetve 8 tantermes általános iskolát, díógyőrött 4.5 millió forintos költséggel új művelődési otthont, a december 4. drótműben modern üzemi csarnokot, perencesen pedig 200 személyes legényszállót építenek. befejezik a szakszervezetek megyei székházának építését is, ózdon pedig 50 személyes vendégszállót adnak át.

a feladatok sikeres elvégzésére a műszaki és fizikai dolgozók már most felkészülnek. az új lakások közül 965-nek az építését már megkezdték és hónapokra elkészítették a lakásátadási ütemtervet. eszerint a jövő év harmadik negyedéig a lakások 70 százalékát átadják. a munkák meggyorsítására részletes műszaki intézkedési tervet dolgoztak ki. jövőre az eddiginél szélesebb területen alkalmazzák a feszített fűdéspanelokat, a középblokkos építési módszert. a víz, gáz- és fűtéshez szükséges csöveket már a műhelyekben előre kiszabják, meghajlítják, kialakítják az elágazásokat és az épületekbe csak beszerelik az így előkészített vezetéket. gondoskodtak a nehéz fizikai munka további gépesítéséről is. a középblokkos építkezésekhez két toronydarut és három gumikerekes úgynevezett pionir darut szereztek be. ezenkívül 11 szállítószalagot, két vakolókocsit, 20 középgépet, 5 parkettcsiszoló berendezést, számos nabarcsszivattyút, keverőgépeket vásároltak. jövőre eddig még nem használt korszerű kisép is érkezik a vállalatához, az úgynevezett szögbelevő pisztoly. ebből hét darabot várnak és már 20 dolgozót képeztek ki kezelésükre. a pisztályat a falra, fára és fémre felszerelésre kerü lö szerelvényeket pillanatok alatt rögzítik. így elmarad a talpfűtlet roncsolása, a tartótiplik elhelyezése, gipszelése, stb.

a műszaki intézkedési terv végrehajtásával és a nagyobbfokú gépesítéssel a munka termelékenységét az idei évhez viszonyítva 5.5 százalékkal kívánják növelni. ez éves viszonylatban 157 dolgozó munkájának megtakarítását jelenti./mti/

--

10.35

- 19 -

bb 19. adminisztrátorképző tanfolyam a dunai vasműben

vid fm/ke-lm fm

1961. november 21.

a dunai vasműben adminisztrátorképző tanfolyamot indítottak. a 320 órás tanfolyamnak 80 résztvevője van. a tanfolyamon sok olyan ügyviteli, számviteli, tervezési és statisztikai, anyag-gazdálkodási és munkaügyi fogalommal ismerkednek meg az adminisztrátorok, amelyeknek nagy hasznát veszik a mindennapi munkájukban. a tanfolyam hallgatóinak fele gyorsíró tudását is gyarapítja. a tanfolyam végén valamennyien minősítő vizsgát tesznek. a vizsga eredményétől függően állapítják meg az általános üzemi adminisztrátorok, a gép- és gyorsírók illetményét a dunai vasműben. /mti/

-. -

bb 21. tíz hónap alatt 100.000 szarvasmarhával, sertéssel, juhval gyarapodott a kőrös vidéki termelősövetkezetek állatállománya

vid ká/j-lm li

1961. november 21.

a kőrös vidék termelősövetkezei községeiben szinte naponta átadnak egy-egy újabb istállót, ólat vagy egyéb gazdasági épületet. a férőhely-gondok azonban még így sem szűntek meg, mert a közös gazdaságok állatállománya minden eddiginél nagyobb mértékben fejlődött. az utóbbi 10 hónapban 100.000 szarvasmarhával, sertéssel és juhval gyarapodott a békés megyei termelősövetkezetek állattenyésztete. csupán a sertések száma 70.000-nal több, mint 10 hónappal korábban. füzesgyarmaton, eleken, újkigyóson és több más termelősövetkezeti községben 300-400 anyakoca szaporulatából nevelnek tenyészszüldőket és hizókat. a megnövekedett tenénállomány eredménye, hogy a kőrös vidéki szövetkezetekben háromnegyed év alatt több mint 20 millió liter tejet fejtek. /mti/

-. -

bb 22. istállótrágya nélküli talajerő utánpótlás a somogyi gyümölcsösökben

vid ká/j-lm cz

1961. november 21.

a somogy megyei állami gazdaságok újtelepítésű gyümölcsöseiben tavaly elsősorban alkalmazták az istállótrágya nélküli talajerő utánpótlást. az elültetett gyümölcsfák sorai közé szeptemberben őszi keveréket, búzás-rozsos búkkönyt vetettek, ezt május második felében lekaszálták, majd két hét múlva a növényeket bedolgozták a talajba. a gyümölcsfasorokon őszig maradt a zöldtrágya, s a talajt állandóan nedvesen, gazmentesen tartotta. ezt a műveletet a következő évek őszén újból megismétlik, egészen a gyümölcsös termőre fordulásig. megfelelő műtrágyázással együtt ez a módszer eredményesebb, mint az istállótrágyázás, ezenkívül jelentősen csökkenti a költségeket, így a talajmunka mennyiségét mert a gazmentes földhöz szeptembertől májusig hozzá sem kell nyulni. /mti/

10.29

-. -
- 18 -

bb 23. 1300 lakást, iskolákat, 200 személyes munkásszállót, korszerű művelődési otthont építenek jövőre a borsodi építők

vid tr szb ki

1961. november 21.

a borsod megyei építőipari vállalat dolgozói az idei feladatok teljesítésén kívül már most nagy gondot fordítanak a jövő évi munkák megszerzésére is. 1962-ben - nagyjából - miskolcon - 1800-2000 között 1300 lakást, az avas tetején televízió erősítő állomással felszerelt korszerű kitértornyot, a belvárosban 9 emeletes házat, a fazekas utcában és perecesen 24, illetve 8 tantermes általános iskolát, díósgyőrött 4.5 millió forintos költséggel új művelődési otthont, a december 4. drótműben modern üzemi csarnokot, perecesen pedig 200 személyes legényszállót építenek. befejezik a szakszervezetek megyei székházának építését is, ózdon pedig 50 személyes vendégszállót adnak át.

a feladatok sikeres elvégzésére a műszaki és fizikai dolgozók már most felkészülnek. az új lakások közül 965-nek az építését már megkezdték és hónapokra elkészítették a lakásátadási ütemtervet. eszerint a jövő év harmadik negyedéig a lakások 70 százalékát átadják. a munkák meggyorsítására részletes műszaki intézkedési tervet dolgoztak ki. jövőre az eddiginél szélesebb területen alkalmazzák a feszített fődémpanelokat, a középblokkos építési módszert. a víz, gáz- és fűtéshez szükséges csöveket már a műhelyekben előre kiszabják, meghajlítják, kialakítják az elágazásokat és az épületekbe csak beszerelik az így előkészített vezetéket. gondoskodtak a nehéz fizikai munka további gépesítéséről is. a középblokkos építkezésekhez két toronydarut és három gumikerekes úgynevezett pionír darut szereztek be. ezenkívül 11 szállítószalagot, két vakolókocsit, 20 középgepet, 5 parkettcsiszoló berendezést, számos nabarccszivattyút, keverőgépeket vásároltak. jövőre eddig még nem használt korszerű kiscső is érkezik a vállalatához, az úgynevezett szögbelevő pisztoly. ebből hét darabot várnak és már 20 dolgozót képeztek ki kezelésükre. a pisztolyt a falra, fára és fémre felszerelésre kerü lö szerelvényeket pillanatok alatt rögzítik. így elmarad a talpfelület roncsolása, a tartóteplék elhelyezése, gipszelése, stb.

a műszaki intézkedési terv végrehajtásával és a nagyobbfokú gépesítéssel a munka termelékenységét az idei évhez viszonyítva 5.5 százalékkal kívánják növelni. ez éves viszonylatban 157 dolgozó munkájának megtakarítását jelenti. /mti/

-. -

10.35

- 19 -

24. ...
vid te szb ki

1961. november 21.

a hegyaljai ásványbánya és őrlőmű vállalat termelvényei az idén már 14 országba jutottak el. legjelentősebb exportcikk a bentonit, amelyet a mélyfuró- és öntőiparban használnak. a világpiaci követelményeknek megfelelő minőségű bentonitot öt ország részére marmelük és szállítják, többek között kubába és egyiptomba is. eddig kéren 6.500 tonna bentonitot szállítottak el külföldre.

egyre nagyobb a kereslet külföldön a perlit iránt. az építőiparban mind szélesebbkörű felhasználásra kerülő anyagból az északi államokon kívül a német demokratikus köztársaságba is szállítanak. a pátházi perlitörlőben eddig csak egyféle szemmagyságú perlitet őrltek. az őrlőt most átépítik és jövőre, az igényeknek megfelelően, már négyféle szemmagyságú őrlt perlitet állítják elő.

növekszik a kivitel az erdőbányán termelt kővaföldből is. ezt az anyagot elsősorban hollandia és svédország vásárolja. mindkét áruban a folyékony műtrágya felvitására használják.

az exportigények figyelembevételével új gyártmányként akarják bevezetni az ötéves terv során a különleges minőségű vízépítési bentonitot. a hegyaljai ásványbánya és őrlőmű vállalat laboratóriumában a szükséges kísérleteket már elvégezték.

tokaj-hegyalja földalatti kincseinek exportlehetőségét mutatja, hogy az idén mintegy háromezer tonnával több ásványt termelnek külföldi megrendelésre, mint tavaly. /mti/

bb 25. nagyjavító műhely a hortobágyon.

vid sze szb ki

1961. november 21.

hortobágyon a hajdani hídí vasúti helyének szomszédságában több mint másfél millió forintos költséggel korszerűen felszerelt nagyjavító műhely épült. így az idén már az egykori puszták közepén elkészült üzemben javítják a hortobágyon dolgozó 160 traktort, a kombajnokat és az erőgépekhez tartozó összes munkagépeket. a gépek kezelői, szerelői és vezetői javarészen a hortobágyi pásztorok, csikósok, gulyások, juhászok gyermekei, valamint a környező községek fiataljai közül kerültek ki. az elmúlt években a téli hónapokban szaktanfolyamokat rendeztek részükre, s ma már kétszáznál több hortobágyi dolgozónak van gépvezetői és szerelői szakvizsgálata. /mti/

10.43

- 20 -

bb 26. ötszázötven hold új gyümölcsös telepítenek a jászszági és a tiszamenti homokon

vid kz/hné-lm ká

1961. november 21.

szolnok megye termelőszövetkezetei, 550 hold új gyümölcsös telepítenek az idén. az új gyümölcsösök helyének kijelölése, sőt a legtöbb tsz-ben már a telepítés is megkezdődött. ezekre a munkákra 1.6 millió forintot költenek. összesen 800.000 csemetét ültetnek el. a legnagyobb területet a jászberényi járás termelőszövetkezeti telepítik be. a jászberényi március 15. termelőszövetkezet például 40 holdas almási telepit. a jászberényi Lenin termelőszövetkezet tagjai ugyancsak 40 hold almással és 60 hold barackkal alapozzák meg gyümölcsstermelésüket. ugyanitt a vörös csillag tsz tagjai 50 hold diót telepítenek. tovább bővülnek a tiszamenti gyümölcsösök is. a tiszasasi rákóczi, a tiszauzi tiszagyöngye és a szandaszőlősi vörös mező termelőszövetkezetek főként almásokat telepítenek. /mti/

bb 28. vitamindus előétel gyártását kezdték meg a hatvani konzervgyárban

vid te-lm ki

1961. november 21.

szovjet receptek és gyártástechnológia alapján kísérletként tavaly kezdték meg különleges, vitamindus előétel, a zakuszkák készítését a hatvani konzervgyárban. a kísérlet sikerére jellemző, hogy az idén már ezerkétszáz tonna a szovjet kereskedelem igénye, a jövő konzervgyári gazdasági évben pedig több mint háromezer tonna zakuszkát kérnek a hatvani konzervgyártól.

a zakuszkák a magyaros töltött paprika zöldség-töltelék változata. a sűrű paradicsommártásba rakott zöldpaprikás olajban piritott zeller, sárgarépa, hagyma és más zöldségféle izletes keverékével töltik meg, s előételként tálalják. bőséges vitamin tartalma miatt igen keresett és közkedvelt étel a szovjetunióban. a dolgozók különleges gonddal teljesítik a szovjet megrendelést, amely egyúttal a gyár szezonjellegét is megszünteti. a zakuszkát ugyanis a sárgarépa és a többi zöldségféle miatt csak a téli hónapokban készíthetik. /mti/

10.57 11.20

-21-

bb 27. tízmillió forintos ujtítás - tíz-tizenöt méterrel növelik a szinttávolságot egyes pécsi bányákban

vid te szb szf

1961. november 21.

a pécsi szénbányászati trösztnél egy-egy esztendő alatt átlagosan tízmillió forint gazdasági hasznót hoznak az ujtítások. nemrég olyan új eljárás bevezetését hagyták jóvá a felsőbb szervek, amely egymaga több mint tízmillió forint megtakarítást jelent évente a trösztnek.

a nagyjelentőségű ujtítás szirtes Lajos bányamérnöknek, a tröszt kutatási osztályvezetőjének a műve. szirtes rég vitatott bányászati kérdésben, a szinttávolság megválasztásában alkotott újat.

az osztályvezető mint csillás ismerkedett meg a bányászélettal, de már akkor foglalkoztatta a kérdés: miért éppen ötven méter a szintek közötti távolság. a fiatal bányász azóta fáradhatatlanul tanult, dolgozott és mérnöki oklevele szerzett, majd az idei nyáron a kandidátusi címet is elnyerte. közben ujtítások, találmányok sorával gazdagította a bányászatot.

jó eredményre vezettek többek között a szinttávolság megállapítására vonatkozó kísérletei is. öt fontos költségtényező matematikai elemzésének eredményeként kimutatta többek között, hogy a fő költségek összege az ötven-hatvan méter közti szinttávolságon erősen csökken, a harvan és nyolcvan méter közötti szakaszon pedig alig változik. jól érzékelteti a szinttávolság növelés jelentőségét ha figyelembe vesszük, hogy míg eddig kétszáz méterenként négy szintet kellett kialakítani, szirtes Lajos számításai alapján három is elegendő, anélkül, hogy ez a termelés szempontjából káros lenne. egy szint telepítésének a költsége körülbelül kétszázmillió forintba kerül, a későbbi fenntartási kiadásokat nem is számítva.

a szinttávolság növelésének legalapvetőbb feltétele a széntelepek dőlési szöge. minél nagyobb ugyanis a telepdőlés, annál inkább megvan a lehetőség a szinttávolság növelésére. ez a feltétel pedig a pécsi bányákban adott. az analitikai számítások eredményeinek figyelembevételével a pécsi széchenyi-aknán 65, a vasasi petőfi-aknán pedig hatvan méteres szinttávolságot vezettek be.

a szinttávolság növelés nem csupán a költségekben jelent óriási megtakarítást, hanem egyéb kedvező kihatása is van: biztonságosabbá teszi a munkát azzal, hogy csökkenti a gázkitörésveszélyt.

/folyt.köv./

10.57

- 22 -

bb 27. /tízmillió forintos... folyt./- szb

a kitörések nyolcvan százaléka ugyanis szintes vágatokban történik és csak kis hányada a szintek között, tenát kevesebb szint esetén kevesebb a gázkitörés. ezt statisztikai adatok máris bizonyítják. további jelentősége a nagyobb szinttávolságnak a szénkincs veszteség csökkenése. haladó fejtésnél ugyanis minden mezőben szükség van egy lég- és egy szállítópálya pillérre; ami jelentős mennyiségű szenet tart vissza. mivel nagyobb szinttávolság esetén is csak annyi pillér kell, mint korábban, több lesz a lefejthető rész.

a nagyjelentőségű ujtításért szirtes Lajos több mint 67.000 forint ujtítási díjat kap. /mti/

--

bb 30. hetenként öt termelőszövetkezeti községet keres fel a győri kisfaludy színház

vid fm/ke szb fm

1961. november 21.

győr-sopron megyében már 30-ra nőtt azoknak a községeknek a száma, amelyet időről-időre felkeresnek a győri színház művészei. a téli hónapokban hetenként öt nap a falvakban is tart előadást a színház - husz olyan községben is, ahol eddig még soha nem tartottak színházi előadásokat. szeptember óta több mint 50 községben tartottak már tájelőadást, több mint 12.000 néző előtt. azoknak a községeknek lakói, ahol még nincs előadásra alkalmas művelődési ház - győrtől tekinthetik meg a színház előadásait. a hétvégi előadásokra átlag 600 termelőszövetkezeti paraszt utazik különvonattal, vagy autóbusszal győrbe. azokban a községekben, ahol most épül új művelődési ház, a színházot és a nézőteret már úgy építik, hogy az alkalmas legyen nagyobb felkészülést igénylő színházi előadásokra. is. /mti/

--

bb 31. háziasszonyok is vezetnek gyakorlati foglalkozásokat a tatabányai iskolákban

vid fm/ke szb fm

1961. november 21.

tatabánya 12 általános iskolája közül már tizben vezették be a politechnikai oktatást és a gimnáziumban is újabb osztályokat kapcsoltak be az ideán a gyakorlati foglalkozásokba. /folyt.köv./

11.09

- 23 -

bb 31. /háziasszonyok is vezetnek... folyt./- szb

hogy milyen örömmel fogadták és milyen sokféle módon segítik a szülők a gyakorlati oktatás megvalósítását, legjobban az mutatja, hogy még háziasszonyok is tanítják a fiatalokat. a gimnáziumban négy háziasszony vezet társadalmi munkában a szabás-varrás órákat. a tananyagot úgy állították össze, hogy mire leérettségiznek a lányok, önállóan meg tudják varrni ruhájukat. a jókai általános iskolában két édesanya irányítja a kézimunka szakköröket, amelyekben 40 kisleány vesz részt. /mti/

--

bb 32. ezer ifju zenebarát békéscsabán - koncert-navi egy forintért

vid fm/ke szb fm

1961. november 21.

sárhelyi Jenőnek, a békéscsabai Bartók Béla Állami Zeneiskola igazgatójának és a városi szimfonikus zenekar karnagyának kezdeményezésére a világ legolcsóbb koncertsorozatát rendezik meg Békéscsabán, Békésen és Szarvason a tanuló ifjuság zenei műveltségének elősegítésére. zenebarát ifjusági körök alakulnak az általános iskolák felsőbb osztályaiban, az ipari tanuló intézetekben, a középiskolákban és a diákhonokban. Békéscsabán mintegy ezer, Békésen négyszáz iskolás vesz részt az ifju zenebarátok köreiben. az ifju zenebarátoknak több csoportban, három előadásból álló hangversenysorozatot rendeznek ebben a tanévben a békéscsabai szimfonikus zenekar és a Liszt Ferenc Kamarakórus közreműködésével. a fiatalok az első hangversenyen trubadur-költészettel, valamint a többszólamú éneklés legjobb alkotásaival ismerkednek meg. a második hangverseny a barokk muzsika korába viszi el a hallgatókat, s betekintést nyújt a zenekari hangzás titkaiba. a harmadik hangverseny megismerteti a fiatalokat a szimfónia és a vegyesmű fogalmával.

az értékes koncertek műsorának díját a diákok zsebéhez szabták, a tanévben havonként csupán egy forintot kell félretenniük, hogy valamennyi hangversenyt meghallgassák. /mti/

--

11.15

- 24 -

bb 29. új ipari üzemekkel, egészségügyi művelődésügyi és kommunális létesítményekkel gazdagodott Zala megye

vid fm/ke-lm fm

1961. november 21.

már a második ötéves tervünk első évében 1961-ben több üzemmel, egészségügyi, kulturális és kommunális létesítményekkel gazdagodott Zala megye. az év elején adták át rendeltetésnek a nagykanizsai üveggyárban az új hutacsarnokot. az üveggyári munkások az új gyárépületben egészséges, tágas munkahelyet, öltözőket, fürdőket kaptak. ugyancsak nagykanizsán üzembehelyezték a villész telepét, s ezzel újabb munkavállalási lehetőség nyílt a városban. Zalaegerszegen, a lakóházépítés meggyorsítása érdekében felépítették, s munkába állították a falazóblokkgyárat, amelyben 20 perc alatt készül el egy-egy faelem. a dunántúli közolajipari gépgyárban új műhelycsarnok készült el. megkezdte a termelést a korszerűsített Zalaegerszegi gyantagyár.

az ipari üzemek műszaki fejlesztési tevékenységéből kiemelkedik a délzalai olajmező olajkutjainak automatizálása. Bázakerettyén már befejezték, Lovásziban pedig az év végéig végeznek ezzel a termelés korszerűsítését és a termelési költségek csökkentését szolgáló munkával. az olajkutak automatizálásának máris kézzelfogható gazdasági eredményei vannak: Bázakerettyén 78 forint és 50 fillérrel olcsóbban termelik az olaj tonnáit mint az elmúlt évben. az olajbányászat nagy sikereiről adnak számot a zalai olajkutatók is: nagylengyel szomszédságában új, jelentős olajlelőhelyet tártak fel. a tudományos kutatás elvégzése után ez év elején fogtak hozzá Bocfölde község határában az olajtároló kőzetek feltárásához, s már szeptember végére elvégezték az idénre tervezett kutatási munkát. Bocfölde 25 új olajkutát nyitottak meg, s kapcsoltak be a termelésbe ebben az évben, s szeptember óta további területekre terjesztették ki a kutatómunkát.

a megyében három jelentős ételipari üzem készült el, s kezdte meg termelését 1961-ben. üzembehelyezték a nagykanizsai kenyérgyárat, a napi 450 mázsa gabonát őrölő tüskeszentpéteri malmot, Zalaegerszegen pedig Európa legnagyobb sajtérlelő kombinátját

fejlődött Zala megye egészségügyi hálózata is. nagykanizsa 2. kerületében megnyílt a jól felszerelt orvosi renevelőintézet, a Zalaegerszegi megyei kórházban pedig koraszülött csecsemőgondozó osztály nyílt.

/folyt.köv./
11.24

- 25 -

bb 29. /uj ipari...1.folyt./-lm

több fontos, a mezőgazdasági termelést segítő beruházás is megvalósult. alsórajkon elkészült az ország egyik legnagyobb takarmány és terményszárító üzem, amely fűtőenergiáját a zalai földgázmezők biztosítják. a zala-szentmihályi tőzegtelepen hozzá-kezdtek a tőzeg alatti lápi mészszipa kitermeléséhez. ezzel meg-gyorsul a megyében a mészből szegény szántóföldek javítása. a megye termelőszövetkezeteiben is nagyszabású építkezések folynak. az év végéig 755 létesítmény készül el, ebből már mintegy 500-at átadottuk a közös gazdaságok.

a megyében öt új iskolát emeltek ebben az évben, közte a 14 tantermes zalaegerszegi zeneiskolát. nagyobb részt községfejlesztésből és társadalmi munkával 9 falusi művelődési otthon épült. az iskolai természettudományos oktatás fejlesztését segíti a néhány nappal ezelőtt zalaegerszegen felállított csillagda b

a kommunális jellegű beruházások közül kiemelkedik a zalaegerszegi víz- és csatornarendszer építésének meggyorsulása, s több községi törpevizmű üzembehelyezése. zalaeger-szegen és nagykanizsán új lakótelepek építése kezdődött meg 1961-ben. a két új lakótelepen 1548 lakás épül fel az ötéves terv végéig.

az idén elkészült új üzemek s egyéb létesítmények építésére több mint 130 millió forintot költöttek a megyében./mti/

bb 34. megtartották a segédberendezések „pörgető próbáit”, az oroszlányi hőerőműben - a turbina és a generátor üzemkészen várja a december eleji üzemi próbák megkezdését

i szf/lné-lm vg

1961. november 21.

az oroszlányi hőerőmű építése és szerelése óramű pontosság-ra beállított ütemezéssel halad: az erőmű első 50 megawatt teljesítményű gépegysége huszhat több építő- és szerelővállalat éveken át tartó megfeszített munkájának eredményeként december elején megkezdheti üzemi próbáit. az erőmű építésében érdekelt minisztériumok, vállalatok, minden erejüket összpontosítják, hogy az első gépegység üzemi próbája ne kessen. a mérnökök és fizikai dolgozók, beruházók és tervezők összefogásának eredményeként körülbelül két hét múlva megindulhat a gép. a segédberendezések „pörgető”, próbái már megtörténtek, a 230 tonna óránkénti gőz-terhelésű kazánt befűtötték, a 120 méter magas kéményből felszállt az első füst. a kazánvezetékeket és a fő gőz-vezetékeket lefuvatták, a vizlágyító is teljes üzemben van. a turbina és a generátor üzemkészen várja a december eleji üzemi próbák kezdetét./mti/

11.30

- 26 -

bb 33. a Legjobb magyar gyorsírók részvételével gyorsírónap debrecenben

tr szb sr

1961. november 21.

a magyar gyorsírók és gépirók országos szövetsége és debreceni csoportja debrecen város alapításának 600. évfordulója alkalmából november 26-án jubileumi gépiró- és gyorsíró-versenyt rendez debrecenben. nemzetközi sikereket elért magyar bajnoki gépiró verseny-zők gépirási bemutatója után 15 perces másolási verseny lesz, majd 450, 300, 250 és 200 szótagos sebességű gyorsíró-verseny. a 450 szótagos versenyen résztvesznek a legkiválóbb magyar gyorsírók, az 1961. évi magyar gyorsíróbajnokság sikeres versenyzői. vidéki városban ezuttal először rendeznek ilyen nagy sebességű versenyt. a többi fokon is indulnak budapesti és más vidéki versenyzők.

délután ünnepi díszgyűlés lesz, ezen dr. naményi gyula ügyvéd, a debreceni csoport elnöke „a 600 éves debrecen gyorsírói múltja”, címmel tart előadást, majd kihirdetik a versenyek eredményeit./mti/

bb 35. időjárás jelentés

tm szb

1961. november 21.

a meteorológia: intézet jelenti november 21-én, kedden 13 órakor:

a hideg idő tovább tart közép-európa felett nagy kiterjedésű anticiklon helyezkedik el. benne viszonylag csendes, kissé párás idő van, erős éjszakai lehülé-sekkel. észak-európán át ciklonok vonulnak és borult, csapadékos idő-járást okoznak. skandinávia nyugati partvonala mentén valamint a bal-ti tenger térségében az óceán felől benyomuló melegebb tengeri leve-gő hatására esik az eső. kelet-európa nagy területei felett ugyancsak az óceáni eredetű enyhébb levegő hatására kiterjedt havá-zások vannak. hazánkban tegnap főleg az ország középső részein fel-hős idő volt, a napsütés ott 3-6, máshol 5-8 óráig tartott. a duna-tisza közén több helyen, az ország más részeiben néhány helyen kisebb havazás volt. a lehullott hó mennyisége sehol sem haladta meg az egy centimétert. ma reggel kiskunhalas környékéről hófoltokat jelentet-tek. a hőmérséklet a nap folyamán általában 2-5, egyes helyeken a dunántulon 6 fokig emelkedett. az éjszakai órákra országszert kiderült az ég, ennek következtében általában minusz 3-7 fokos fagyok alakul-tak ki. a talajközelségben minusz 6-9, egyes helyeken minusz 10, sőt ezen környéken minusz 11 fokig hűlt le a levegő. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 1.4 fok volt, a sokévi átlagnál 2.4 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 778 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, csapadék nél-kül. mérsékelt délnyugati, később nyugati szél. többhelyen reggeli és délelőtti köd. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 3-6, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 1 - plusz 4 fok között. a duna vízállása ma reggel: 188 centiméter./mti/

13.35

- 27 -

bb 36. megkezdtek a kifizetést a kölcsönös segítő takarékpénztárak - névszázezer kst tag, több mint hatszázötvenmillió forintot kap

i kf/kf-lm vg

1961. november 21.

az üzemek, a hivatalok dolgozóinak „házi bankjai”, a kölcsönös segítő takarékpénztárak országsszerte hozzáálltak az évvégi záráshoz. sok helyen már ezzel a munkával is elkészültek és budapesten, elsők között az 5. kerületben - kedden megkezdtek a kst-k a betétek visszafizetését.

az 5. kerület mintegy százezer dolgozója közül az idén 63 355-en gyűjtötték pénzüket - összesen 328 - kölcsönös segítő takarékpénztárba. a kerület kst-1 a tagoknak több mint 60 millió forintot adtak kölcsön, s most a záráskor, a kamatokkal együtt összesen 70.5 millió forintot fizetnek vissza. az ibusz 450 fős kst-je 480 000 forintot fizetett ki. a háztartási bolt vállalatnál 500 dolgozó 460 000 forintot kapott kézhez, a masped és az állami hirdető kst tagjai pedig 250 000-250 000 forintot vettek fel. a kerületben működik az ország egyetlen olyan kölcsönös segítő takarékpénztára, amelynél minden hónapban van visszafizetés. a magyar nemzeti bank 2 400 kst tagja közül ugyanis 200-300 -as csoportok más-más hónapban kezdték a takarékosági évet, s most novemberben is félmillió forintot kap vissza az egyik csoport.

az országos takarékpénztár tájékoztatása szerint ebben az évben is jelentősen fejlődött a dolgozók takarékosági mozgalma. az idén 500 új kst alakult, amelyekkel együtt összesen már 4 805 ilyen takarékosági szervet tartanak nyilván az országban. a tagok száma hatszázézerrel névszázezer fölé emelkedett, s havonta hárommillió forinttal többet takarítanak meg. a kölcsönös segítő takarékpénztárak most az év végi záráskor országsszerte több mint hatszázötvenmillió forintot fizetnek vissza tagjaiknak./mt1/

..

bb 37. a kereskedelem részére már hatvanöt vagon szaloncukrot, exportra százhusz mázsa karácsonyfa függelékét készítették szerencsén

vid te-lm ki

1961. november 21.

a szerencsi csokoládégyárban szinte megállás nélkül dolgoznak a gépek, hogy a kereskedelem megrendelését a kért időre, december 5-re, teljesítsék. a gyár dolgozóai az idén télapó ünnepére csokoládéból és cukorból 410 mázsa különböző alakú figurát, deszerttel töltött csizmákat készítették. ezeket már átadták a kereskedelemnek. ezzel egyidőben teljesítették exportkötelezettségüket is. az idén Angliába, Ausztriába és Hollandiába, díszes dobozokba csomagolva 120 mázsa csokoládé karácsonyfafüggelékét küldték. a hazai vásárlók ellátására 86 vagon szaloncukrot és 720 mázsa függelékét készítenek. kedd reggelig 65 vagon szaloncukor készült el./mt1/

14.44 15.40

28

bb 38. januártól felére csökken az általános gépjárműbiztosítás díja - új mezőgazdasági, motorkerékpár- és életbiztosítást vezetnek be - az idén 400 millió forint kártérítést fizettek - sajtótájékoztató az állami biztosító munkájáról

t ta/gk szb vg

1961. november 21.

sajtótájékoztatót rendezett az állami biztosító kedden az újságíró szövetségben. köves andrás vezérigazgató elmondta, hogy hazánkban a biztosítás egyre jobban terjed. a különböző biztosítási formákban jelenleg már hatmillió ember vesz részt. évről-évre növekedik a kártérítések összege is, mivel az állami biztosító folytonosan bővíti ugynevezett kockázati területét. az idén például a különböző mezőgazdasági, üzemi, gépjármű- és lakáskárookra, valamint a balesetekre összesen 400 millió forint kártérítést fizettek, 100 millió forinttal többet, mint tavaly.

tapasztalatuk szerinti a legnépszerűbb a termelősövetkezetek általános vagyonbiztosítása. ezt bizonyítja az is, hogy a termelősövetkezetek 95 százaléka, mintegy 4028 szövetkezet már megkötötte. mivel a mezőgazdasági év lényegében már befejeződött, az állami biztosító beszámolhat a biztosítási forma 1961. évi eredményeiről. a közel múltban elkészült mérlegből kitűnik, hogy az általános vagyonbiztosítást kötött szövetkezeteknek eddig több mint 36.000 esetben fizettek kártérítést, amelynek összege eléri a 240 millió forintot. csupán jégkárookra 100 millió forintot, fűz-, vihar- és árvízkárokra pedig 25 millió forintot fizettek. hasonlóan népszerű az általános háztartási biztosítás is. ebben a formában jelenleg több mint 300.000-en vesznek részt. az idén 60.000 termelősövetkezeti család lépett a biztosítottak sorába. jelentős eredményről számolhatnak be a biztosítási és az önszegélyező csoportok is. ezeknek a csoportoknak jelenleg több mint 200.000 tagjuk van, ami azt jelenti, hogy az idén csaknem megkétszereződött az e biztosításban résztvevők száma. az önszegélyező csoportok tagjai közül igen sokan vettek részt üdülésen és külföldi társasutazáson is. az idén paradon, névzen, harkányfürdőn és a balaton mentén több mint hatezren üdültek, külföldön pedig hatszáz-an jártak. a városi lakosság körében népszerű általános háztartási biztosítás is egyre jobban terjed. ezt a biztosítást eddig 150.000 család kötötte meg. az állami biztosító csupán a budapesti ügyfeleknek 85.000 esetben fizetett kártérítést az idén tűz, vihar, baleset és betöréses-lopás okozta veszteségek elensúlyozására.

/folyt.köv./

15.20 15.40

- 29 -

KK

bb 36. megkezdtek a kifizetést a kölcsönös segítő takarékpénztárak - nétszázezer kst tag, több mint hatszázötvenmillió forintot kap

i kf/kf-Lm vg

1961. november 21.

az üzemek, a hivatalok dolgozóinak „házi bankjai”, a kölcsönös segítő takarékpénztárak országsszerte hozzáállták az évvégi záráshoz. sok helyen már ezzel a munkával is elkészültek és budapesten, első között az 5. kerületben - kedden megkezdtek a kst-k a betétek visszafizetését.

az 5. kerület mintegy százezer dolgozója közül az idén 63 355-en gyűjtötték pénzüket - összesen 328 - kölcsönös segítő takarékpénztárba. a kerület kst-1 a tagoknak több mint 60 millió forintot adtak kölcsön, s most a záráskor, a kamatokkal együtt összesen 70.5 millió forintot fizetnek vissza. az ibusz 450 fős kst-je 480 000 forintot fizetett ki. a háztartási bolt vállalatnál 500 dolgozó 460 000 forintot kapott kézhez, a masped és az állami hirdető kst tagjai pedig 250 000-250 000 forintot vettek fel. a kerületben működik az ország egyetlen olyan kölcsönös segítő takarékpénztára, amelynél minden hónapban van visszafizetés. a magyar nemzeti bank 2 400 kst tagja közül ugyanis 200-300 -as csoportok más-más hónapban kezdték a takarékosági évet, s most novemberben is félmillió forintot kap vissza az egyik csoport.

az országos takarékpénztár tájékoztatása szerint ebben az évben is jelentősen fejlődött a dolgozók takarékosági mozgalma. az idén 500 új kst alakult, amelyekkel együtt összesen már 4 805 ilyen takarékosági szervezet tartanak nyilván az országban. a tagok száma hatszázezerről nétszázezer fölé emelkedett, s havonta hárommillió forinttal többet takarítanak meg. a kölcsönös segítő takarékpénztárak most az év végi záráskor országsszerte több mint hatszázötvenmillió forintot fizetnek vissza tagjaiknak./mt1/

..-

bb 37. a kereskedelem részére már hatvanöt vagon szaloncukrot, exportra százhusz mázsa karácsonyfa függelékét készítettek szerencsén

vid te-Lm ki

1961. november 21.

a szerencsi csokoládégyárban szinte megállás nélkül dolgoznak a gépek, hogy a kereskedelem megrendelését a kért időre, december 5-re, teljesítsék. a gyár dolgozói az idén télapó ünnepére csokoládéból és cukorból 410 mázsa különböző alakú figurát, deszerttel töltött csizmákat készítettek. ezeket már átadták a kereskedelemnek. ezzel egyidőben teljesítették exportkötelezettségüket is. az idén Angliába, Ausztriába és Hollandiába, díszes dobozokba csomagolva 120 mázsa csokoládé karácsonyfafüggelékét küldték. a hazai vásárlók ellátására 86 vagon szaloncukrot és 720 mázsa függelékét készítettek kedd reggelig 65 vagon szaloncukor készült el./mt1/

14.44 15.44

..-
- 28 -

bb 38. januártól felére csökken az általános gépjárműbiztosítás díja - új mezőgazdasági, motorkerékpár- és életbiztosítást vezetnek be - az idén 400 millió forint kártérítést fizettek - sajtótájékoztató az állami biztosító munkájáról

t ta/gk szb vg

1961. november 21.

sajtótájékoztatót rendezett az állami biztosító kedden az újságíró szövetségben. köves andrás vezérigazgató elmondta, hogy hazánkban a biztosítás egyre jobban terjed. a különböző biztosítási formákban jelenleg már hatmillió ember vesz részt. évről-évre növekedik a kártérítések összege is, mivel az állami biztosító folytonosan bővíti ugynevezett kockázati területét. az idén például a különböző mezőgazdasági, üzemi, gépjármű- és lakáskárookra, valamint a balesetekre összesen 400 millió forint kártérítést fizettek, 100 millió forinttal többet, mint tavaly.

tapasztalatuk szerint a legnépszerűbb a termelőszövetkezetek általános vagyonbiztosítása. ezt bizonyítja az is, hogy a termelőszövetkezetek 95 százaléka, mintegy 4028 szövetkezet már megkötötte. mivel a mezőgazdasági év lényegében már befejeződött, az állami biztosító beszámolhat e biztosítási forma 1961. évi eredményeiről. a közel múltban elkészült mérlegből kitűnik, hogy az általános vagyonbiztosítást kötött szövetkezeteknek eddig több mint 36.000 esetben fizettek kártérítést, amelynek összege eléri a 240 millió forintot. csupán jégkárookra 100 millió forintot, fűz-, vihar- és árvízkárokra pedig 25 millió forintot fizettek. hasonlóan népszerű az általános háztartási biztosítás is. ebben a formában jelenleg több mint 300.000-en vesznek részt. az idén 60.000 termelőszövetkezeti család lépett a biztosítottak sorába. jelentős eredményről számolhatnak be a biztosítási és az önszegélyező csoportok is. ezeknek a csoportoknak jelenleg több mint 200.000 tagjuk van, ami azt jelenti, hogy az idén csaknem megkétszereződött az e biztosításban részvevők száma. az önszegélyező csoportok tagjai közül igen sokan vettek részt üdülésen és külföldi társasutazáson is. az idén parádon, hévizen, harkányfürdőn és a balaton mentén több mint hatezren üdültek, külföldön pedig hatszáz-an jártak. a városi lakosság körében népszerű általános háztartási biztosítás is egyre jobban terjed. ezt a biztosítást eddig 150.000 család kötötte meg. az állami biztosító csupán a budapesti ügyfeleknek 85.000 esetben fizetett kártérítést az idén tűz, vihar, baleset és betöréses-lopás okozta veszteségek ellensúlyozására.

/folyt.köv./

15.20 15.44

- 29 -

KK

38. /januártól felére... 1. folyt./- szb

az állami biztosító - mint köves andrás vezérigazgató elmondta - az 1961. évi tapasztalatok alapján elhatározta, hogy bevezet néhány új biztosítási formát, több meglevő biztosításnál pedig kibővíti a kockázatot. a mezőgazdaság területén nagyjelentőségű lesz a januárban bevezetésre kerülő nagyüzemi baromfibi biztosítás, amely kiterjed a naposcsibákra, a tojóstyúkokra, a kacsákra, libákra és a pulykákra is. biztosítást köthetnek a termelőszövetkezetek a levágott, rendben fekvő gabonaneműkre is. továbbfejlesztik az általános háztáji biztosítást. jövőre 180 forint évi biztosítási díj ellenében az állami biztosító megtéríti a tehén, a növendékmarha, az anyakoca, a süldő és a hizó elhullását is, továbbá a tűz, a vihar, a jégverés és a baleset okozta károkat. ezenkívül biztosítási és önszegélyező csoportokat szerveznek 1962-ben a nagyüzemekben is. az idén már kísérleteztek a dunai vasműben ilyen biztosítási formával és azt tapasztalták, hogy a dolgozók szívesen részt vesznek ebben. január elsején esedékessé válik a kötelező gépjárműszavatossági biztosítás 1962. évi díja is. a jövő évi díjak január elsejétől 31-ig pótlégmentesen befizethetők. a magántulajdonban levő személygépkocsik biztosítási díját a jövőben is két részletben, januárban, illetve júliusban lehet kifizetni. az állami biztosító 1962. január elsejétől felére csökkenti az általános gépjármű-biztosítás díját. a trabant személygépkocsik biztosítási díja a jelenlegi havi 160 forint helyett a jövőben 80 forint lesz, a moszkvics és a skoda gépkocsiké pedig 120 forint. kiterjesztik január elsejétől a biztosítás kockázatát is. a jövőben megtérítik már az autótulajdonosoknak a betöréses lopás okozta károkat is, valamint minden 300 forintot felüli károsodást. szintén 1962-től vezetik be a motorkerékpárok ugynevezett lopásbiztosítását is. e biztosítás díja egy évre 70 forint lesz. új kombinált élet- és balesetbiztosítási módokat bevezetését is tervezi az állami biztosító, időszerűvé vált ugyanis, hogy a balesetbiztosítást is korszerűsítsék. a jövőben a balesetbiztosítást nálál esetére is kiterjedő életbiztosítással egészítik ki.

köves andrás vezérigazgató végül elmondta, hogy az 1962-es év első két ujszülöttjének az állami biztosító 20.000 forintos életbiztosítási kötvényt ad ajándékba. a szerencsés gyermekek a 20.000 forintot 18. születésnapjukon vehetik fel. /mti/

15.43

- 30 -

bb 39. az interparlamentáris unió magyar csoportjának vezetőségi ülése

gk szb sr

1961. november 21.

kedden az országgházban ülést tartott az interparlamentáris unió magyar csoportjának vezetősége. a megjelenteket dr. molnár erik, a magyar csoport alelnöke tájékoztatta az unió brüsszelben megtartott 50. konferenciájáról. a vezetőség az elhangzott beszámolót megvitatta, a konferencia munkájában részvevő magyar küldöttség tevékenységét jóváhagyólag tudomásul vette. /mti/

bb 40. dr. révay józsef író 80 éves

i hi/szné szb li

1961. november 21.

dr. révay józsef író, az irodalomtudományok doktora, akit a népköztársaság elnöki tanácsa munka érdemrenddel tüntetett ki, november 22-én, szerdán tölti be 80. életévét. a magyar tudományos és irodalmi élet kiemelkedő alakját nemcsak európai hírű klasszika-filológusként tartják számon, hanem szépirodalmi működése is igen szánottévő a magyar szellemi életben. műfordításai latin, görög, olasz, francia és német nyelvből, irodalmunk maradandó, immár klasszikus részének tekinthetők. ilyenek például petronius-, seneca-, flavius josephus-, boccaccio-, manzoni-, goldoni-, thomas mann-, victor hugo-fordításai. nem kevésbé jelentősek jelentősek eredeti szépirodalmi alkotásai, amelyeknek legfőbb értéke az ókori kulturák népszerűsítése, közelebb hozása a mai emberéhez.

nagyszerű ifjúsági regényei és novellás kötetei - párduc, aranygyűrű, raevius ezredes utazása, tűzfolyam - után 1959-ben jelent meg nagyszabású történelmi regénye, a constantinus császár korában játszódó jelentős műve, az égi jel. a jövő évi könyvnapon jelenik meg ókori dekameronja, a görög és latin novellakincsből vett átfogó antológiája, százarcu ókor címmel pedig népszerű-tudományos cikkeinek gyűjteménye.

gazdag és munkás élete további művekkel, szüntelen alkotással folytatódik. az alkotóereje teljében levő kiváló író új regény témája foglalkoztatja, s bizonyára még számos értékes művel gazdagítja irodalmunkat és teszi teljesebbé életművét. /mti/

16.14

-31-

bb 41. talajvédelmi tanácskozás salgótarjánban

vid/kz./j/m/

1961. november 21.

a nógrádi hegy- és domboldalakon 310.000 holdra tehető az erózió romboló hatásának kitett terület. ezen belül mintegy 250.000 kataszteri hold a mészben szegény, kilugozott, savanyu, erdei talaj. a hegyekről, illetve dombokról lezuduló víz sok ezer köbméter termőtalajt hord el évente. a termő talaj ilyenmértvű romlásával bekövetkezett kár érték többmillió forintra becsülhető.

a további eróziós károk és a talajromlás megakadályozására a szövetkezeti gazdálkodás térhódításával nyílt lehetőség. e „hadjárat”, meindítását jelzi az a tudományos tanácskozás, amelyet a földművelésügyi minisztérium, a magyar tudományos akadémia, az erdőgazdaságok, a vízügyi igazgatóság valamint a megyei pártbizottság és a megyei tanács vezető szakembereinek részvételével tartottak salgótarjánban. a víz és a szél együttes romboló hatásától legjobban érintett, mintegy 70 nógrádi termelőszövetkezet is képviseltette magát a tanácskozáson.

az anketon fekete adóján, a földművelésügyi minisztérium növénytermesztési főigazgatóságának agromérnöke mondott vitaindítót. hangsúlyozta, hogy miután nógrádban a hegy- és domboldalokon a völgyek irányában futó kisparcellák tízezrei helyén nagyüzemi táblák alakultak, megszületett a lehetőség az erózió elleni védekezés és általában a talajvédelem átfogó rendszerének valóraváltására. az erózió elleni védekezés fontos feladatoként határozták meg az anketon a megye vízrendezését, amely a lókos-patak vízgyűjtő területének rendezésével máris megkezdődött. a hegy- és domboldalok művelési módszereként az oldalhossz irányba való szántást-vetést jelölték meg. sok szó esett a növénykulturák helyének és általában a gazdálkodás szerkezetének helyes megválasztásáról is. az idei őszi mélyszántásokat nógrád megye sok termelőszövetkezetében már az erózió elleni védekezésnek megfelelően, oldalhossz irányban végeztetik a gépállomásokkal. a téli és a koratvaszi hónapokban meggyeszerzte hozzáfognak majd az egyes termelőszövetkezetek határterületei vízrendszerének kiépítéséhez is.

/mti/

16.48

...
- 32 -

bb 42. az építészet fejlesztéséről tanácskozik az országházban a magyar építőművészek szövetségének jubileumi közgyűlése

t sb/te/m/vg

1961. november 21.

az országház kongresszusi termében kedden megkezdődött az alakulásának 10. évfordulóját ünneplő magyar építőművészek szövetsége 4. konferenciája és jubileumi közgyűlése. a csaknem háromszáz magyar építőművészen kívül résztvesznek a tanácskozáson a szovjetunió, csehszlovákia, lengyelország, a német demokratikus köztársaság és románia építészsövetségeinek küldöttei is. megjelent szurdi istván, az mszmp központi bizottsága ipari és közlekedési osztályának vezetője, dr. trautmann rezső építésügyi miniszter és a minisztérium több más vezetője.

a konferenciát major máté a szövetség elnöke nyitotta meg, majd skoda lajos főtitkár tartotta meg a vezetőség beszámolóját a magyar építészet helyzetéről. bevezetőben a magyar építőművészet eredményeiről beszélt. elmondotta, hogy többek között a házak homlokzatainak és a lakások helyiségeinek kialakításában, elrendezésében már elértük az európai építészet színvonalát, de az építkezési munka korszerűsítésében még sok a tennivaló. nagy előrehaladást jelent azonban, hogy tavaly kétezer és az idén újabb négyezer kohóhabsalakblokkos szerkezetű lakás építésére került sor az országban. a tömeges lakásépítés fontos feladata az is, hogy ne csak a falszerkezetek építését, hanem a befejező munkálatokat is korszerűsítse. jó kezdeményezés az előregyártott fürdőszoba-blokk, vagy az előre berendezett és egydarabban beemelhető fürdőszoba térelem, amely a helyszíni szerelési munka nagyrésztét megszünteti. a korszerű szerkezetekkel és a tippustervek felhasználásával gazdaságosabb az építés. ezért a szövetség vezetősége felhívással fordult az építészekhez, a második ötéves tervben úgy dolgozzanak, hogy minden száz lakás költségéből 101 lakást építsenek, tehát az új tervidőszakban 100.000 helyett 101.000 állami erőből épített lakást adjanak az országnak.

a 15 éves lakásfejlesztési terv valóraváltásában nagy feladatot kell teljesíteni a városrendező építészeknek, s ezzel összhangban ki kell dolgozni a gazdaságilag összefüggő ország-részek átgondolt, regionális tervét.

/folyt.köv./
16.55

- 33 -

bb 42. /az építészet ... 1. folyt./m

a települések fejlesztésének támogatására eddig 12 nagyváros és több mint 200 község általános rendezési terve készült el. rövid időn belül el kell érni azonban, hogy minden fontos település legalább egyszerűsített általános rendezési tervet kapjon, mert ezzel lehetőség nyílik a gazdaságosabb fejlesztésre, a beruházások ésszerűbb és hatékonyabb felhasználására. a korábbi évek tapasztalatai arra intik a városrendező építészeket, hogy dolgozzák ki a telepítés legcélszerűbb tudományos elveit, s jelöljék meg a városok levegőjének, természetes vízrendszerének szennyeződését megelőző legfontosabb tennivalókat is.

az elmúlt években kibontakoztak a tömeges építkezések sajátos művészi formái. külföldi építészek is nagy elismeréssel szóltak pécs délnyugati városrészéről, a csepeli csillagtelepről, az ernst thalmann uti, a nagy lajos király uti és az illői uti lakótelepekről. ezeknek szép összhatását egyszerű eszközökkel, a típusstervek és a korszerű anyagok felhasználásával érték el a tervezők. néhol azonban ma is megtalálhatók a formalista hatások, az öncélú diszitések, a nagyotmondó tarkaságok és a túlzott monumentalitásra való törekvések, ez fellelhető az uttoró és a csillag áruház belső kiképzésében és más „fényes,” üzlet kialakításában is. ezért változatlanul nagyon fontos feladat, hogy az építészeti formalizmus elleni harc közben kialakítsuk a szocialista realizmus talaján álló művészi formát az új alkotások megtervezésében.

a vezetőség beszámolója után major máté, a szövetség elnöke vitaindító előadást tartott az építészet és a társadalom kapcsolatának elvi kérdéseiről. ezután megkezdődtek a hozzászólások. a tanácskozás szerdán folytatja a vitát.
/mti/

bb 46. aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese fogadta grigorij csuhrajt

1 fe/tm/m/sr

1961. november 21.

aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, kedden fogadta a hazánkban tartózkodó grigorij csuhrajt lenin díjas szovjet filmrendezőt. a miniszter első helyettese hosszasan elbeszélgetett a világhírű filmalkotóval.
/mti/

17.03

- 34 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 16.sz. hír/ előregyártott törpevizmű...../ második bekezdésének negyedik sorában a név helyesen:

s t e r c z e l

bb 43.a tervteljesítés helyzetéről tárgyalt a kohó-és gépipari minisztérium kollégiuma

ó st/ sze vm vg

1961.november 21.

a kohó-és gépipari minisztérium kollégiuma keddi ülésén a többi között megvizsgálta az 1961-es terv teljesítésének helyzetét. megállapította, hogy a tárcához tartozó vállalatok kevés kivételtől eltekintve, teljesítették első háromnegyedévi tervüket, összességében megfelelően alakul a termelékenység és a bérigazdálkodás is. exporttervét körülbelül 430 millió forinttal túlteljesítette a gépipar, s bizonyosra vehető, hogy ez a többlet az év végére eléri a félmilliárdot. az exporttervek teljesítése azonban nem volt egyenletes, a harmadik negyedévre tervezett exportcikknek majdnem felét a negyedév utolsó hónapjában készítették el. néhány exportcikk, mint például bizonyos műszerek, mikrohullámu berendezések, diesel-elektromos mozdonyok gyártásában elmaradás tapasztalható. a terv túlteljesítése annak köszönhető, hogy néhány más gyártmányból, a többi között vízierőgépből, szivattyúból, felvonóból, köszörűgéből a tervezettnél jóval több készült. hasonló a helyzet a közszükségleti cikkek gyártásában is. az előírt mennyiségnél több por-szivót, padlókefét, kárpitozott csőbutort, 250 köbcentiméteres motor-kerékpárt, de kevesebb mosógépet, centrifugát, melegvítárolót, televíziót adtak át a belkereskedelemnek.

a kollégium ezután megfelelő határozatokat hozott, majd megvitatta a gépipar második ötéves tervének végleges elkészítésével kapcsolatos feladatokat./mti/

17.10

- 35 -

bb 44. a lakosságnak csaknem fele részesül közműves ivóvizellátásban, megháromszorozódik az öntözött terület épülni kezd a második tiszai vizlépcső - sajtótájékoztató a vizgazdálkodás második öt éves tervéről

t ie vm hk

1961. november 21.

dégen imre, az országos vízügyi főigazgatóság vezetője kedden délelőtti tájékoztatta a sajtó munkatársait a vizgazdálkodás második öt éves tervéről.

a második öt éves tervben a vizgazdálkodásnak továbbra is fontos feladata marad a vízkártételekkel szembeni biztonság fokozása, de a termelőerők fejlődésének, a népgazdaság és a lakosság növekvő vízigényeinek megfelelően előtérbe kerül a vizek hasznosítása, a vizgazdálkodási problémák komplex megoldása, az ipar a mezőgazdaság és a lakosság vízfelhasználása a második öt éves tervben 48.5 százalékkal, évi 3.1 milliárd köbméterről évi 4.5 milliárd köbméterre növekszik; az utóbbi mennyiség egyébként több mint kétszer nagyobb a balaton víztartalmánál.

az ország vízigényét - a távlati igényeket is figyelembe véve - a felszíni és a felszín alatti vízkészletek bőségesen fedezik. problémát okoz azonban a vízkészlet területileg kedvezőtlen eloszlása és időszakonkénti szélsőséges ingadozása. a második öt éves tervben a vizgazdálkodás egyik legfontosabb feladata hogy összhangba hozza ezeket az adottságokat a növekvő igényekkel. ennek egyik legfőbb módja a víztározás, ami most már világszerte a vizgazdálkodás előterében áll. nagyobb víztömegek tározására a következő években olyan jelentős létesítmények épülnek, mint a második tiszai vizlépcső, a lázberci mesterséges tavak és továbbfejlődik a borsodi regionális vízmű. ezenkívül az ország több vidékén, így baranya, győr, nógrád, és borsod megyében kisebb tározó medencék egész rendszere épül ki. ezek lehetővé teszik a többirányú hasznosítást, így például a hal- és víziszárnyas-tenyésztést is.

a másodiköt éves terv jelentős anyagi eszközöket biztosít a vizgazdálkodás gyorsabb ütemű fejlesztésére. míg a három éves tervben összesen négy milliárd forintot fordítottak a vízügyi létesítmények fejlesztésére, addig az öt éves terv kilenc milliárd forintot irányoz elő erre a célra. a felújítási és fenntartási kiadásokat, valamint a tanácsok és mezőgazdasági üzemek helyi beruházásait is figyelembe véve a terv időszakában évente mintegy 2.4 milliárd forint jut az ország vizgazdálkodásának fejlesztésére.

/folyt.köv./

16.19

- 35 -

/bb 44. a lakosságnak.....1.folyt./vm

a beruházásoknak 61 százaléka ipari, kommunális és közlekedési, 39 százaléka pedig mezőgazdasági célokat szolgál.

a vízellátás és a csatornázás néhány év alatt a vizgazdálkodás egyik legelmaradottabb ágazatából a legfontosabbak közé fejlődött. a közműves ivóvizellátásban részesülő lakosság aránya az utóbbi tíz évben 22 százalékról 35 százalékra emelkedett, 1965-re pedig csaknem eléri az 50 százalékot. a tervidőszakban új vízmű és csatornamű épül békéscsabán, hatvanban, hajduszoboszlón és nyíregyházán, kecskemét új csatornaművet kap, s számos más városban jelentősen fejlődnek a meglévő közművek. a termelőszövetkezeti parasztság megnövekedett kulturális igényei sürgetik a falusi vízellátás fejlesztésének ütemét is. ezt mutatja, hogy a falusi lakosság saját anyagi erejével és társadalmi munkájával is mind nagyobb részt vállal az ivóvíz-ellátás megoldásából. 1965-ig körülbelül 200 új törpevízmű létesül és 1200-1500 falusi közút épül.

egy-egy vidékeken a települések egész sorát és több ipari üzemet ellátó területi vízmű épül. legkiemelkedőbb közülük a borsodi vízellátási rendszer, amelynek első egysége már el is készült. az ipari vízszükségletek biztosítására már megépült az 5.2 millió köbméter tározóképeségű rakaca-völgyi mesterséges tó, s hasonló épül majd lázbercénél is. a lakosság igényeinek kielégítésére épül a borsodi és az ózdi regionális vízmű-hálózat, amelyek perspektívikusan napi 45.000 köbméter ivóvizet biztosítanak majd. az ivóvíz-ellátás fejlesztésének egyéb fontos létesítményei: a közép-nógrádmátravidéki regionális vízmű és a balaton-menti építkezések. az öt éves tervben zamárdiban, tinanyban, balatonalmádiban, csopakon és balatonföldváron épül, illetve bővül a vízmű, amelyek később majd szintén egységes regionális vízműrendszerbe kapcsolódnak.

/folyt.köv./

17.24

- 37 -

bb 44. /a lakosságnak ... 2. folyt./ m

a vizgazdálkodás egyik legfontosabb feladata a mezőgazdaság szükségleteinek kielégítése, elsősorban az öntözéses gazdálkodás feltételeinek biztosítása. az öntözött területek a tavalyi 164.000 holdról 1965-ig legalább 460.000 holdra, hosszabb távlatban pedig mintegy kétmillió holdra terjednek majd ki. az öntözés színvonalának fejlődését jelzi, hogy míg az összes öntözött területek öt év alatt megháromszorozódnak, addig a korszerű peremetező öntözés 4,5-szeresére, a csökutas öntözés pedig huszszorosára nő. az utóbbi években jelentősen nőtt az öntözőművek kihasználási foka, egyes helyeken már meghaladta a 90 százalékot is. ebből következik, hogy az öntözőrendszereket is fejleszteni kell, sőt, a második ötéves tervidőszakában le kell rakni a későbbi fejlesztés alapjait is. ezért 1963-ban megkezdődik a kiskunsági öntözőrendszer, 1964. -ben pedig a nyugati főcsatorna kiépítése. az előbbi 100.000 hold, az utóbbi 60.000 hold öntözését teszi majd lehetővé, s a kettő együtt 20.000 holdnyi halastó vízszükségletét is biztosítja.

ugyancsak a következő években kezd épülni, s a harmadik ötéves tervben lép majd üzembe a 2 tiszai vízlépcső. ennek létrehozása több szempontból is kulcskérdése a tiszai öntözések továbbfejlesztésének. kisköre fölött, a folyó hullámtérében 200 millió köbméter víz tározására alkalmas mesterséges tó létesül, ebből ágazik majd ki a zagyvára, illetve a kőrösökbe torkolló két főcsatorna, amelyek 300.000 hold öntözését teszik lehetővé a járságban és a nagykunságban. a 2. tiszai vízlépcső megépítése után kisköre fölött a folyó évente további több mint 80 millió kilowattóra energia termelésére hasznosítja a tiszai vizét.

a második ötéves terv vizgazdálkodási feladatai között jelentős helyet foglalt el a bel- és árvízvédelem. az előbbinél már nem egyszerűen a védekezés, hanem a belvizgazdálkodás komplex feladatainak megoldása a teendő. oly módon, hogy a talaj víztároló képességének növelése révén csak a növények számára már egyáltalán nem hasznosítható vizet vezessék el. erre a célra 300 millió forintot fordítanak öt év alatt, s ezzel országos átlagban tíz százalékkal bővül a belvíz-levezető hálózat kapacitása. az árvízvédelmet 265 millió forintos összeggel fejlesztik, ebből elsősorban a duna déli szakaszain építenek töltéseket, gátakat, ármentesítik a sajtó völgyét és fejlesztik a zagyva védműveit. az árvízvédelem szolgálatába a modern hőkiváló berendezéseket és az eddiginél is korszerűbb, új típusú jégtörő hajókat állítanak.

/mti/

17.30

- 38 -

bb 48. 5-11 fokos fagyokat hozott az észak-sarki és szibériai fagyhullám - a magasban már érkezik az enyhülés

i cs/tm vm hk

1961. november 21.

a múlt hét végén csaknem egy időben tört át a kárpátokon az északi jeges-tenger térségeiből, illetve a szibériából indult hideg légáramlás és hétfőn a hosszú őszből még itt rekedt kis meleg-tartalékokat is felemésztette. a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint az első jelentős ideai hideghullám hétfőn kisebb hózáporokkal nyomult délnek az országban, fehér hólepel azonban csak a duna-tiszta közén, elsősorban kiskunhalas határában maradt a nyomában. keddre virradó éjszaka az egész ország területén mínusz 5 fok alá szállt a hőmérő higánya, csupán budapest belterületén maradt mínusz 3 fokon. a talajszintű rétegekben általában mínusz 8-9, debrecen határában 10 és egerben 11 fokot mértek. kedden a napsütés enyhítette a fagyot, s a kora délutáni órákban országosan 4, a balaton környékén 5 fokig emelkedett a hőmérséklet, napnyugta után azonban ismét megérkezett a fagy.

a meteorológusok szerint nem lesz hosszú az első ideai fagyhullám: kedden délután a barométer gyorsan süllyedni kezdett, ami a magasabb légrétegekben érkező enyhülést jelzi. észak-európában ugyanis a ránk zudult fagyos levegő helyébe enyhébb óceáni légtömegek nyomultak. jellemző például, hogy a skandináv országokban, továbbá finnországban és a szovjetunió balti-tenger melletti területein a hajnali órákban is csak 0, mínusz 1 fokig süllyedt a hőmérséklet. az észak-európai „enyheség”, most felénk tart és ha nem is sodorja ki a kárpát medencéből az itt már megült hideget, valószínűleg erősebb felhősödést okoz, s így csökken majd a talaj hőkisugárzása, s talán egyelőre még kissé meggyűl a korán jött hideg. jelentősebb mennyiségű eső vagy hó a következő napokban nem lesz./mti/

17.58

- 39 -

bb 45. kedden délután ünnepélyesen megnyílt az építőipari- és közlekedési műszaki egyetem közlekedéstudományi kolokviuma

t /hbj/sze/m/vg

1961. november 21.

az építőipari- és közlekedési műszaki egyetem november 21-től 23-ig rendezte meg a közlekedéstudományi kolokviumot. a tudományos tanácskozás ünnepélyes megnyitására kedden délután került sor az egyetem kinizsi utcai dísztermében. az ünnepségen résztvett dr. csanádi györgy, a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese, németh józsef miniszterhelyettes, a máv vezérigazgatója, molnár jános művelődésiügyi miniszterhelyettes, a magyar közlekedés elméleti és gyakorlati szakemberei, továbbá a baráti országok közlekedési egyetemeinek és karainak több neves professzora.

a közlekedéstudományi kolokviumot dr. perényi imre egyetemi tanár, rektor, a műszaki tudományok doktora nyitotta meg, s megnyitó előadásában ismertette a magyar közlekedési műszaki felsőoktatás, a közlekedési mérnökképzés időszeri kérdéseit. dr. kádas kálmán egyetemi tanár, a közlekedési üzemtechnika kar dékánja számolt be a közlekedési üzemtechnika képzés tízéves történetéről, s hangsúlyozta: az 1951-es év a magyar közlekedés fejlődésben fontos határkövetőnek számít, ekkor hívták életre a magyar tudományos akadémia közlekedéstudományi főbizottságát, ekkor létesült a vasúti tudományos kutató intézet, s ekkor alapították az építőipari- és közlekedési műszaki egyetemet.

az ünnepi megnyitón dr. gerhard rehbein, a drezdai közlekedési műszaki egyetem rektora, a közlekedési felsőoktatás eredményei a német demokratikus köztársaságban, címmel tartott előadást.

/mti/

bb 49. nemzetközi tanácskozás a műszaki tárgyú, népszerű tudományos filmekről

t tz/gg/m/vg

1961. november 21.

kedden délután a 2. nemzetközi műszaki tudományos filmfesztivál alkalmából a technika házában nyilvános ülést tartott a nemzetközi tudományos filmszövetség népszerű tudományos szekciója.

/folyt.köv./
18.08

- 40 -

bb 49. /nemzetközi ... 1. folyt./ m

mintegy hetven hazai és harminc külföldi szakember jelenlétében dr. korach mór, kossuth-díjas akadémikus, a nemzetközi tudományos filmszövetség magyar nemzeti bizottságának elnöke tartott bevezető előadást, majd kollányi ágoston, kossuth díjas filmrendező a nemzetközi szövetség népszerű tudományos szekciójának elnöke beszélt arról a szerepről, amelyet a műszaki tárgyú népszerű tudományos filmek töltenek be a technika fejlesztésében.

az előadást élénk vita követte.

/mti/

bb 47. a továbbképző iskolák munkájáról tanácskozott a fővárosi tanács oktatási állandó bizottsága

t vt/ke/m/sr

1961. november 21.

a fővárosi tanács oktatási állandó bizottsága kedden délután ülést tartott. beterjesztették a budapesti továbbképző iskolák helyzetéről készült jelentést. a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a 14-16 éves fiatalok, akik csökkentett munkaidőben dolgoznak, megkedvelték a továbbképző iskolát. a jelentés még elmondja, hogy ezekben az iskolákban is megalakultak a kiszervezetek, végül egyháány hiányosságról tesz említést. kifejti többek között jó volna, ha a lánytanulóknak magasabb óraszámban tanítanák a főzést, szabás-varrást stb. kifogásolta még a jelentés, hogy azoknál a fiataloknál, akik munkahelyet változtatnak, az új üzemek késve, vagy egyáltalán nem küldenek értesítést, így a tanköteles gyerek kimarad a továbbképző iskolából.

az állandó bizottság javasolja az illetékeseknek, hogy egyes szaktárgyak oktatásához tankönyvet, vagy jegyzeteket készítsenek. hasznosnak találja azt is, ha a továbbképző iskolákat - üzemi gyakorlatra - egy-egy üzemhez kapcsolják.

/mti/

18.12

- 41 -

Handwritten signature/initials

bb 50. időjárásjelentés

tm vm hk

1961. november 21.

a meteorológiai intézet jelenti november 21-én, kedden 18 órakor:

a hideg tovább tart

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, csapadék nélkül. mérsékelt szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 1-4 fok között./mti/

bb 51. dr. Münnich Ferenc köszönete

k sr/tm vm hk

1961. november 21.

dr. Münnich Ferenc, az MSZMP politikai bizottságának tagja, államminiszter, a 75. születésnapja alkalmából hozzá intézett üdvözlő táviratokért ezúton mond köszönetet./mti/

bb 52. jelentkezzenek a károsultak

k/m/sr

1961. november 21.

a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte Pálffy Aladár büntetett előéletű, 7., Cserhát utca 21. szám alatti lakost sorozatosan elkövetett úzsora büntett miatt, az eddigi megállapítások szerint Pálffy 45.000 forintot adott kölcsön 1000-10.000 forintos tételekben ismerőseinek, amelyet kamatos kamattal követelt vissza. a 6. kerületi rendőrkapitányság felkéri mindazokat, akiket Pálffy hasonló módon megkárosított, és még nem tettek ellene feljelentést, jelentkezzenek a Budapest, 6. kerület Izabella utca 61, 2. emelet 2. számú helyiségben vagy telefonon a 316-998, 121-es mellékállomáson.
/mti/

bb 53. szovjet képzőművészek budapesten

gg/m/sr

1961. november 21.

a szovjet képzőművészek szövetségének öttagú küldöttsége kedden háromhetes tartózkodásra hazánkba érkezett, hogy megismerje Magyarországot és képzőművészeti életünket. a küldöttség tagjai: a. gdzjev, g. ubkovszkij, a. pildra, v. frolov, a. styeglov képzőművészek.
/mti/

19.23

- 42 -

bb 54. emlékest Lomonoszov születésének 250. évfordulója alkalmából

t/ms/gg/m/sr

1961. november 21.

az országos béketanács, a magyar-szovjet baráti társaság és a tudományos ismeretterjesztő társulat kedden a Kossuth klubban emlékestet rendezett Mihail Vasziljevics Lomonoszov, a nagy orosz természettudós születésének 250. évfordulója alkalmából. az emlékesten nagy számmal vettek részt tudományos és kulturális életünk kiválóságai. jelen volt a. a. sztarcsev, a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosa is.

dr. Zsebők Zoltán Kossuth-díjas professzor megnyitó szavai után Erdély-Gruz Libor Kossuth-díjas akadémikus mondott ünnepi megemlékezést.

- az új kor egyik legnagyobb tudományos egyéniségéről emlékezünk meg ma. Lomonoszov, a nagy természettudós életét hazája felvirágoztatásának szentelte. minden erejével arra törekedett, hogy növelje népe műveltségét, terjessze a haladás eszméit. ismerte, megbecsülte és felhasználta a külföld tudományos eredményeit és ezek révén is igyekezett előmozdítani az orosz nép eredeti alkotókészségének kibontakozását. híve volt a népek együttműködésének a tudomány fejlesztése és gyakorlati felhasználása érdekében.

- tevékenységét hazája szolgálatába állította, tudományos munkásságának jelentősége azonban messze túllépte Oroszország határait. a természet jelenségeinek élénk megfigyelése, a céltudatos kísérletezés, az összefüggések mélyenszántó feltárása, az előremutató, a haladónak élesszemű felismerése a modern természettudományok egyik megalapítójává és kezdeti korszakának egyik legkimagaslóbb tudósává tette Lomonoszovot. tudományos felfedezéseinek nagy része megelőzte korát, ezért csak később részesült méltánylásban. kora tudományának szinte minden ágában alkotott újat, sőt új tudományágat is alapított. az első volt, aki felismerte a kvantitatív mérések fontosságát. megalapítója volt a fizikai kémiának, amelynek elnevezése is tőle származik.

/folyt. köv./
20.06

- 43 -

La

bb 54. / emlékest ... 1. folyt. / m

a megemlékezés után ünnepi műsor következett, amelyben sütő irén és szakáts miklós színművészek a költő lomonosov műveiből adtak elő. petri endre zongoraművész muszorgszkij egyik művét szólaltatta meg. dr. radó györgy bevezető szövegét turgonyi pál színművész mondta el.
/mti/

bb 55. nyilvános interjú a magyar sajtó házában

gg/m/hk

1961. november 21.

kedden este a magyar sajtó házában brachfeld siegfried nyilvános interjú keretében mutatta be az újságírókból álló közönségnek selmeczi istván jazz-organaművészt, aki offenbach-tól modugnoig szemelvényeket mutatott be jazz-orgona átírataiból a maga által készített elektromos orgonán. az utána következő műsorban mikes éva és kenderessy zoltán /ének/működött
/mti/

...-

21,00

- 44 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1961. november 22.

bb 1. új magyar és modern nyugati darabok, rozov-vigjáték, musical comedy - öt bemutatót tartanak a budapesti színházak

1 v/hné vm sr.

1961. november 22.

a budapesti színházakban az év végéig még öt bemutatót tartanak.

a józsef attila színházban a kitűnő szovjet szerző, viktor rozov harmadik színpadi alkotását mutatják be udvarol a gyerekek címmel. a szerző új darabja mai témájú és fiatalokról szól. a vigjátékot benedek árpád rendezi, a főbb szerepeket gobbi hilda, ráday imre, komlós juci, szabó ernő, bodrogi gyula és soós lajos alakítja. az udvarol a gyerekek bemutatóját november 24-én tartják.

a decemberi bemutatók sorát a vigszínház nyitja meg; december 1-én tartják eduardo de filippo: filuména házassága című darabjának premierjét. a darabot - mint vendég-seregi lászló rendezi, a két főszerepet sulyok mária és györffy györgy alakítja. a petőfi színházban december 7-én új zenés darabot - mándi iván mélyviz című színpadi alkotását tűzik műsorra. rendező szinetár miklós, a főbb szerepeket sennyei vera, agárdy gábor, domján edit, horváth tivadar és kozák lászló alakítja, a zenét gyulai gál jános szerzte.

december 8-án a madách színház kamaraszínházában ugyan-csak magyar darab kerül színpadra, műsorra tűzik illés endre homokóra című drámáját. a darabot pártos géza rendezi, a főbb szerepeket várady hédi, kiss manyi és márkus lászló alakítja.

az év utolsó bemutatóját december 17-én tartják a katona józsef színházban: előadják syngé-nek a nyugati világ bajnoka című drámáját, a próbát várkonyi zoltán irányítja. a szerepeket maktlár zoltán, rajz jános, tompa sándor, óze lajos, balázs samu, olthly magda, töröcsik mari, szintes ádám és fónay mártá játsszák.
/mti/

- 1 -

MUNKASZÁM:

A/114

FELVÉTEL:

622

Készítette:

HORVÁTHNE